Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

2.700 egz.

Rok II. Nr. 7, 8 (19, 20).

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Lipiec — Sierpień 1930 r.

TREŚĆ.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

B. (Szkolnictwo powszechne).

A. (Zarządzenia ogólne).

88.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 29/VII. 1930 r. Nr. O. 17725/30

do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie, w Okręgu

w sprawie zastosowania szyb ze szkła ultrafioletowego „Neuglas".

W związku z komunikatem Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. I. W F. 7123/29 (Dz. Urz. Min. Nr. 2/30). Zechcą P. P. Inspektorowie Szkolni oraz Dyrekcje zakładów naukowych, wymienione w nagłówku, zawiadomić Kuratorjum w terminie do dnia 30 sierpnia b. r., czy w którejkolwiek ze szkół zostało użyte do oszklenia okien w izbach szkolnych szkło U. V. Neuglas.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Janina Komornicka*
Okręgowy Wizytator Szkół.

89.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

z dnia 29/VII. 1930 r. Nr. O. 10621/30

do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie, w Okręgu

w sprawie oceny okresowej i ustalenia nauczycieli, pełniących obowiązki za urlopem płatnym w szkołach prywatnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 6 maja 1930 r. Nr. 779/30 wyjaśniło, że okresu urlopu udzielonego na podstawie art. 52, lit. a. c. i d. ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 47, poz. 462), nie wlicza się do okresu, przewidzianego w ustępie pierwszym art. 20 powołanej ustawy.

Co do oceny z art. 24 powołanej ustawy urlopowanych nauczycieli tymczasowych, zajętych w szkołach prywatnych, to postanowienie art. 8 cytowanej ustawy o pracy w szkołach prywatnych należy stosować i do nich tak, jak gdyby nie byli mianowani nauczycielami państwowymi. Trzylecie wspomniane w tym artykule i w art. 24 tejże ustawy upływać więc będzie z reguły dopiero po 1 roku „pracy" (nie „służby") w szkole państwowej pełnionej po upływie urlopu.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Janina Komornicka*
Okręgowy Wizytator Szkół.

90.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

—o—

Warszawa

Dnia 18 lipca 1930 r.

Zgłaszanie zachorowań na jaglicę.

Odpis.

Zgłoszenia zachorowań na jaglicę, do uskuteczniania których są w myśl art. 1 i 2 rozporządzenia o zwalczaniu jaglicy (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 36 poz. 333) zobowiązani lekarze, którzy chorobę tę stwierdzili, nie są przez wszystkich lekarzy dokonywane oraz regestracja tych zgłoszeń we właściwych urzędach nie jest jeszcze należycie prowadzona, wskutek czego urzędowa statystyka zachorowań na jaglicę nie odpowiada rzeczywistości.

Wobec takiego stanu rzeczy Ministerstwo na prośbę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych poleca Kuratorjum przypomnieć lekarzom szkolnym, sprawującym nadzór higjeniczny nad szkołami wszystkich typów, obowiązek zgłaszania zachorowań na jaglicę wśród uczniów (enic) do lekarzy powiatowych lub miejskich (w miastach wydzielonych) za pośrednictwem urzędowych kart zgłoszenia (N. 23 niebieska), wolnych od opłaty pocztowej. Karty te winny być przez lekarzy powiatowych dostarczone darmo wszystkim lekarzom w celu umożliwienia im dopełnienia tego obowiązku.

W myśl artykułu 1 rozporządzenia o zwalczaniu jaglicy (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 333/1928 r.) każdy przypadek zachorowania na jaglicę niewątpliwą, czynną, podlega zgłoszeniu w ciągu tygodnia od chwili stwierdzenia choroby przez lekarza.

Podejrzenia jaglicy oraz przypadki jaglicy zaleczonej zgłoszoniu nie podlegają.

Jednocześnie zechcą Kuratorja zażądać od lekarzy szkolnych, by w sprawozdaniach rocznych w 2-iej części, obejmującej zasłabnięcia na ważniejsze choroby zakaźne i pasożytnicze, w rubryce „jaglica i inne nieżyty złośliwe spojówki oka” obok liczby zasłabnięć na te choroby podawali w nawiasach liczbę przypadków jaglicy, o których była mowa wyżej, a w uwagach ogólnych na odwrotnej stronie te przypadki omawiali szczegółowo.

Za Ministra

(—) podpis nieczytelny

Dyrektor Departamentu.

KURATORJUM
Okręgu Szkolnego Lubelskiego
Nr. O. 17723/30

Dnia 29 lipca 1930 r.

P. P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursowi Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie, w Okręgu

do wiadomości i wykonania.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) Janina Komornicka

Okręgowy Wizytator Szkół.

91.

MINISTERSTWO SKARBU
—o—
L. D. VII.-1080/30.

Warszawa, dnia 16 czerwca 1930 r.

Odpis.

W sprawie podawania daty wystawienia w pokwitowaniach kasowych i innych dokumentach.

OKÓLNIK Nr. 57.

Do

wszystkich izb skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach (z wyjątkiem Izby Skarbowej w Łucku).

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że niektóre kasy skarbowe na wystawianych pokwitowaniach kasowych zamieszczają datę ich wystawienia w ten sposób, że oznaczenie miesiąca podają cyframi.

Ponieważ ten sposób pisania daty pokwitowań może dać pole do nadużyć, przeto Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę; że w pokwitowaniach kasowych i rachunkowych (asygnacjach, zleceniach wypłatach, czekach i t. p.) data wystawienia ma być podana dokładnie, a przeto miesiąc ma być oznaczony właściwą pełną nazwą a nie cyfrą arabską lub rzymską.

(—) Czauderna
Dyrektor Departamentu.

KURATORJUM
Okręgu Szkolnego Lubelskiego
Nr. O.-16126/30

Dnia 29 lipca 1930 r.

P. P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursowi Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie, w okręgu

do wiadomości.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Janina Komornicka
Okręgowy Wizytator Szkół.

92.

MINISTERSTWO SKARBU

—o—

L. D. VII.-953/2/30.

W sprawie zaginięcia blankietu pokwitowania wzór Nr. 8 Serja I. F. Nr. 271419.

Warszawa, dnia 2 maja 1930 r.

Odpis z odpisu.

OKÓLNIK Nr. 48.

Do

wszystkich izb skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach (z wyjątkiem Izby Skarbowej w Brześciu n/Bugiem.)

Izba Skarbowa w Brześciu n/Bugiem doniosła Ministerstwu Skarbu sprawozdaniem z dnia 19 maja 1930 r. L. W. III. 10712/3, że w dniu 28 kwietnia 1930 r. zaginął w Kasie Skarbowej w Pińsku blankiet pokwitowania wzór Nr. 8 Serja I. F. Nr. 271419.

Ponieważ zachodzi obawa ewentualnego dokonania nadużyć zaginionym blankietem, przeto poleca się Izbie, by zawiadomiła o tem podległe urzędy i kasy skarbowe i odniosła się do miejscowego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie ewentualnego ogłoszenia o zaginięciu blankietu pokwitowania w „Dzienniku Urzędowym Województwa".

W razie ujawnienia pokwitowania, oznaczonego powyższym numerem, należy bezzwłocznie wdrożyć dochodzenie i donieść o tem Ministerstwu Skarbu.

(--) Czauderna
Dyrektor Departamentu.

KURATORJUM
Okręgu Szkolnego Lubelskiego
Nr. O.-13642/30.

Dnia 29 lipca 1930 r.

P. P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursowi Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie, w okręgu

do wiadomości.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Janina Komornicka
Okręgowy Wizytator Szkół.

B. (Szkolnictwo powszechne).

93.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 20/VI. 1930 r. Nr. I. 13944/30

do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie interpretacji art. 4 ustawy uposażeniowej.

Reskryptem z dnia 13 czerwca 1930 r. Nr. I. Prez. 4064/30 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 czerwca 1930 r. L. D. III. 1496/1, dotyczące wypłaty dodatku ekonomicznego w wypadku, gdy żona funkcjonarjusza państwowego, również funkcjonarjuszka państwowa, pozostaje na bezpłatnym urlopie.

W myśl art. 4 ustawy uposażeniowej dodatek ekonomiczny na żonę nie przysługuje wówczas, gdy żona pobiera uposażenie lub zaopatrzenie z instytucji państwowej.

Ponieważ w czasie urlopu bezpłatnego nie przysługuje żonie prawo do uposażenia, pozostawanie zatem żony w służbie instytucji państwowej nie pozbawia męża w czasie, w którym żona korzysta z urlopu bezpłatnego, prawa dodatku ekonomicznego na żonę. Co się tyczy dodatku na mieszkanie to w myśl uchwalonego przez Radę Ministrów w dniu 20 grudnia 1928 r. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatku na mieszkanie (okólnik Ministerstwa WR. i OP. z dnia 29 grudnia 1928 r. L. O. R-15233/28) wysokość dodatku na mieszkanie zależna jest od stosunków rodzinnych w rozumieniu art. 4 ustawy uposażeniowej t. j. od tego, czy dany funkcjonarjusz ma prawo do dodatku ekonomicznego, czy też nie.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Feliks Wojciechowski
Naczelnik Wydziału.

94.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 21.VI. 1930 r. Nr. I.-13945/30

do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie wypłaty części zaległego dodatku mieszkaniowego za rok 1928.

Reskryptem z dnia 12 czerwca 1930 r. Nr. II.-7851/30 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo tegoż Ministerstwa z dnia 3 czerwca 1930 r. Nr. D. III.-1522/1) oznajmia, iż nauczyciele publicznych szkół powszech-

nych, którzy za luty 1930 r. nie otrzymali uposażenia z powodu pozostawania na bezpłatnym urlopie nie mają prawa do 1/3 części zaległego dodatku na mieszkanie za r. 1928, przyznanej ustawą z dnia 26 lutego 1930 r. o wypłacie części zaległego dodatku mieszkaniowego za rok 1928 funkcjonarjuszom państwowym, sędziom, prokuratorom, osobom wojskowym oraz emerytom, wdowom i sierotom (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 90).

Jak to bowiem wyjaśniono okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 14 lutego 1930 r. L. D. III.-310/1/30 jednym z warunków otrzymania 1/3 części zaległego dodatku na mieszkanie za r. 1928 jest prawo do otrzymania uposażenia za cały miesiąc luty 1930 r.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. E. Nowicki.

95.

OKÓLNIK
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego
z dnia 22.VII. 1930 r. Nr. I.-15175/30
do Panów Inspektorów Szkolnych i Kierowników szkół powszechnych w okręgu

w sprawie szkół rolniczych.

Częstokroć absolwenci szkół powszechnych, względnie ich rodzice, zwracają się do nauczycieli z prośbą o informacje i porady w sprawie dalszego kształcenia się zawodowego.

Nauczyciel szkoły powszechnej obowiązany jest na podstawie zdolności skierować swego wychowanka do takiej szkoły zawodowej, z której mógłby on wynieść możliwie najwięcej umiejętności w obranym zawodzie i przyszłości, jako pracownik dać społeczeństwu pracę inteligentną i twórczą Dla ułatwienia orjentacji w tym kierunku i, biorąc pod uwagę rolniczy charakter naszego kraju, podaję do wiadomości Panów Inspektorów Szkolnych i Kierowników szkół powszechnych spis szkół rolniczych, ogrodniczych, leśnych i mleczarskich.

Zwracam również uwagę, aby Kierownicy szkół i nauczyciele zapoznali się choć w przybliżeniu z programem niektórych, umieszczonych w spisie, szkół zawodowych i przy nadarzającej się sposobności umieli zachęcić młodzież do zapisywania się do szkół rolniczych.

Mówiąc o szerzeniu propagandy kształcenia młodzieży w szkołach rolniczych, należy mieć przedewszystkiem na względzie ośrodki wiejskie, gdzie większość młodzieży po ukończeniu szkoły powszechnej pozostaje na roli.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Janina Komornicka
Okręgowy Wizytator Szkół.

Załącznik do Nr. I. 15175/30.

Spis szkół rolniczych[1], ogrodniczych, leśnych i mleczarskich (dn. 1.IV.1930 r.).

SZKOŁY ROLNICZE MĘSKIE.

Województwo Warszawskie.

1. Blich	p. i pow. Łowicz	kurs 1 rok od 15.I—13.XIII (S)
2. Niegłosy	p. i pow. Płock	kurs 1½ roku od 1.XI—1.IV (S)
3. Pszczelin	p. Brwinów, pow. Błonie	kurs 1½ roku od 1.XI—1.IV (P)
4. Bratne	p. i pow. Ciechanów	kurs 1 rok od 10.X—10.X (P)
5. Golądkowo	p. i pow. Pułtusk	kurs 1 rok od 4.XI.—10.X (S)
6. Ruda	p. i pow. Przasnysz	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
7. Mieczysławów	p. i pow. Kutno	kurs 1 rok od 15.I - 15.XII (CTOKR)
8. Stary Brześć	p. St Brześć, pow. Włocławek	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)

Województwo Lubelskie.

9. Janowice	p. i pow. Zamość	kurs 1 rok od 1.XI—1.X (S)
10. Dęblin (roln.-hod.)	p. Dęblin, pow. Puławy	kurs 1 rok od 15.X—10.X (CTOKR)
11. Kijany	p. Lublin, pow. Lubartów	kurs 2 lata z kursem przygotowawczym (Tow. Roln.)
12. Miętne	p. i pow. Garwolin	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
13. Okszów	p. i pow. Chełm	kurs 1½ roku od 1.X—1.IV (S)
14. Siedlce	p. i pow.[2]	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
15. Krasnystaw	p. i pow.[2]	kurs 1½ roku od 1.X—1.IV (S)
16. Nałęczów	p. Nałęczów, pow. Puławy	kurs 5 mies. od 1.XI—1.IT (TR)
17. Komarówka	p. Komarówka Podlaska, pow. Radzyń	kurs 5 mies. od 1.XI—1.III (Pr.)

Województwo Kieleckie.

18. Podzamcze Chęcińskie	p. Chęciny, pow. Kielce	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
19. Trzyciąż	p. i pow. Olkusz	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
20. Wacyn	p. i pow. Radom	kurs 1½ roku od 15.X—1.IV (S)
21. Zwoleń	p. i pow. Kozienice	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
22 Chwałowice	p. i pow. Iłża	kurs 1 rok od 15.XI—15.X (S)

Województwo Łódzkie.

23. Czarnocin	p. Czarnocin, pow. Łódź	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
24. Dobryszyce	p. i pow. Radomsko	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
25. Lisków	p. Lisków, pow. Kalisz	5-mies. kurs hodowl., powtarzany 2 razy w roku (CTOKR)
26. Popów	p. Pęczniew. pow. Turek	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (CTOKR)
27. Sędziejowice	p. i pow. Łask	kurs 1 rok od 10.XI—10.X (S)

---

[1] Skróty w spisie oznaczają: p. = poczta, st. = stacja kolejowa, pow. = powiat, woj. = województwo.

Litery w nawiasach = czyją własnością jest szkoła: (P) = państwowa, (S) = samorządowa, (I. R) = Izby Rolniczej, (C. T. O. K. R.) = Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych, (T. R.) = Towarzystwa rolniczego miejscowego, (Z) = Związku Ziemianek, (Zak.) = Zakonów, (Pr.) = osób prywatnych, (M. T. R.) = Małopolskie Towarzystwo Rolnicze.

[2] Skrót ten bez podania nazwy oznacza, że nazwa poczty i powiatu jest ta sama co i szkoły.

Województwo Krakowskie.

28. Pilzno	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (P)
29. Łososina Górna	p. i pow. Limanowa	1-roczna od 15.I—15.XII (RP)

Śląsk Cieszyński.

30. Międzyświecie	p. Skoczów, pow. Cieszyn	2-zimowa ód 1.XI—1.IV (Śl. Izba R.)
31. Tarnowskie Góry	p. i pow.	2-zimowa od 1.IX—1.IV (Śl. Izba R.)
32. Rybnik	p. i pow.	2-zimowa od 1.IX—1.IV (Śl. Izba R.)

Województwo Poznańskie.

33. Bydgoszcz	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
34. Chodzież	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
35. Inowrocław	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
36. Janowiec	p. i pow. Znin	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
37. Kępno	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
38. Koźmin	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
39. Leszno	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
40. Międzychód	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
41. Odolanów	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
42. Sroda	p. i pow.	1-roczna od 15.X.—15.IX (IR)
43. Środa	p. i pow.	2-zimowa (niemiecka) (IR)
44. Szamotuły	p. i pow.	1½ roczna od 1.XI (IR)
45. Wolsztyn	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
46. Września	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)

Województwo Nowogródzkie.

47. Grzybów	p. i pow. Słonim	kurs 1 rok od 15.I—15.II (P)
48. Berdówka	p. i pow. Lida (skrz. poczt. 5)	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
49. Kuszelewo	p. i pow. Nowogródek	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
50. Nichniewicze	p. i pow. Nowogródek	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (TR)
51. Łazduny	p. i pow. Wołożyn	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)

Województwo Wileńskie.

52. Łuczaj	p. Łuczaj przez Duniłowicze, pow. Dunił.	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (P)
53. Bukiszki	p. i pow. Wilno	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
54. Opsa	p. Opsa, pow. Brasław	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)
55. Oszmiana	p. i pow.	kurs 1 rok od 15.I—15.XII (S)

Województwo Pomorskie.

56. Brodnica	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI 1 IV (IR)
57. Puck	p. i pow.	2 zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
58. Byszwałd	p. i pow. Lubawa	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
59. Pawłów (daw. Chojnice)	p. i pow. Chojnice	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
60. Kościerzyna	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
61. Kowalewo	pow. Wąbrzeźno	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
62. Bielawki	p. Pelplin, pow. Starogard	1½-roczna od 1.XI - 1.IV (IR)
63. Świecie	p. i pow.	2-zimowa od 1.XI—1.IV (IR)
64. Świecie	p. i pow.	1 rok (niem.) od 1.X—1.VIII (IR)
65. Kałdus	pow. Chełmno	2-zimowa od 1.XI.—1.IV (IR)

Województwo Lwowskie.

66. Miłocin p. i pow. Rzeszów 3 lata od 1.IX—1.IX (P)
67. Suchodół p. i pow. Krosno 3 lata od 1.IX—1.X (P)
68. Gródek Jagielloński p. i pow. 2-zimowa od 1.XI—1.IV (P)
69. Mokrzyszów p. i pow. Tarnobrzeg 1 rok od 15.XI—15.X (S)

Województwo Stanisławowskie.

70. Bereźnica p. i pow. Stryj 3 lata od 1.IX—1.IX (P)
71. Horodenka p. i pow. 3 lata od 1.IX—1.IX (P)

Województwo Tarnopolskie.

72. Zagrobela p. i pow. Tarnopol 1½-roczna od 1.X—1.IV (MTR)

Województwo Białostockie.

73. Krzyżewo p. Sokoły, pow. Wysokie Mazow. 1-roczna od 15.I—15.XII (Pr)

Województwo Poleskie.

74. Kołpin p. Kodeń, pow. Brześć 1½-roczna od 1.X—1.IV (P)
75. Duboja p. Juchnowicze, pow. Pińsk 1-roczna od 15.I—15.XII (Pr)
76. Torokanie p. Kobryń, pocz. Antopol 1-roczna od 15.I—15.XII (P)

Województwo Wołyńskie.

77. Trościaniec p. Kiwerce, pow. Łuck 1 rok od 15.X—10.X (P)
78. Szubków p. Tuczyn, pow. Równe 1 rok od 15.I—15.XII (P)
79. Wiśniowiec p. i pow. Krzemieniec 1 rok od 15.I—15.XII (S)
80. Kursy Rolnicze Korespondencyjne im. St. Staszica w Warszawie, ul. Składowa Nr. 3 (Pr).

SZKOŁY OGRODNICZE I PSZCZELNICZE.

Niższe szkoły ogrodnicze.

81. Tarnów p. i pow., woj. krakowskie, kurs 2-zimowy od 1.IV—1.III (P)
82. Częstochowa p. i pow., woj. kieleckie. Gm. Izraelicka, kurs 2 lata (Pr)
83. Wólka Kapitańska p. Zamarstynów, pow. Lwów, kurs 2 lata od 1.X—1.IX (P)
84. Koźmin p. i pow. Koźmin, woj. poznańskie, 1.I (LR)
85. Miłowanie Rolniczo-Ogrodnicze, p. Strygańce, pow. Tłumacz, woj. stanisławowskie, ukraińska pr. Tow. „Proświta” (Pr)

Szkoła Spółdzielczości.

86. Nałęczów p. Nałęczów, pow. Puławy (P)

Niższe szkoły mleczarskie.

87. Lisków p. Lisków, pow. Kalisz—4 mies. dwa razy do roku (TCO i KR)
88. Rzeszów p. i pow., woj. lwowskie—męska 1-roczna, początek kursu 1.IV oraz 2 razy do roku kursy 3-miesięczne.
89. Września p. i pow., woj. poznańskie (P)

NIŻSZE SZKOŁY ROLNICZE ŻEŃSKIE.

Województwo Warszawskie.

90. Sokołówek	p. i pow. Ciechanów	1-roczna od 1.XI—1.X dla praktykantek na nauczycielki
91. Gołotczyzna	p. loco, pow. Ciechanów	1-roczna od 15.X—10.X (P)
92. Marysin	p. Lubraniec, pow. Włocławek	1-roczna od 15.I—15.XII (Pr. ZZ)
93. Mirosławice	p. Żychlin, pow. Kutno	1-roczna od 15.X—15.IX (Pr. ZZ)
94. Nowy Przybyszew	p. Goszczyn, pow. Grójec	1-roczna od 15.X—15.IX (Pr)
95. Julin (drobiarska)	p. Łochów, pow. Radzymin	C. T. O. i K. R.
96. Trzepowo	p. i pow. Płock	1-roczna od 15.X—15.IX (S)
97. Dąbrowa Zduńska	p. Zduny, pow. Łowicz	1-roczna od 15.I—15XII (S)

Województwo Poleskie.

98. Planta	pow. Kobryń (skrzynka poczt. 22)	1-roczna od 15.X—15.IX (P)

Województwo Nowogródzkie.

99. Różanka	p. Różanka Pacowska pow. Szczuczyn	1 rok od 15.X—15.IX (P)
100. Bereżno	p. Mir, pow. Stołpce	1 rok od 15.X—15.IX (P)

Województwo Lubelskie.

101. Krasienin	p. Lublin, pow. Lubartów	1-roczna od 15.X—15.IX (CTO i KR)
102. Nałączów	p. Nałęczów, pow. Puławy	1-roczna od 15.X—15.IX (ZZ)
103. Sitno	p. i pow. Zamość	1-roczna od 15.X—10.X (S)
104. Teodorówka	p. i pow. Biłgoraj	1-roczna od 1.X—30.IX (S)

Województwo Kieleckie.

105. Imbramowice	p. Wolbrom, pow. Olkusz	1 rok od 1.II—15.XII (Pr)
106. Mokoszyn	p. i pow. Sandomierz	1 rok od 15.X—15.IX (S)
107. Łyszkowice	p. Proszowice, pow. Miechów	1 rok od 2.I—1.XII (S)
108. „Zagłębianka" w Koziegłowach	p. Koziegłowy, pow. Zawiercie	1 rok od 1.X—1.IX (S)

Województwo Łódzkie.

109. Kościelec	p. i pow. Koło	1 rok od 15.I—15.XII (S)
110. Jeżewo	p. Zgierz, pow. Brzeziny	1 rok od 15.I—15.XII (S)
111. Witów	p. i pow. Piotrków	1 rok od 1.XII—1.XI (S)

Województwo Krakowskie.

112. Bachowice	p. Spytkowice, pow. Oświęcim	1 rok od 1.X—1.X (MTR)
113. Podegrodzie	p. i pow. Nowy Sącz	1 rok od 15.IX—15 VII (S)
114. Szynwałd	pow. Tarnów	1 rok od 15.X—15.IX (Zak)
115. Łodygowice	p. Łodygowice, pow. Żywiec	1 rok od 15.X—15I.X (S)

Województwo Śląskie.

116. Międzyświecie	p. Skoczów, pow. Cieszyn	6 mies. letnich (IR)

Województwo Poznańskie.

117. Krotoszyn	p. i pow.	1 rok od 1.IX—1.VII (Pr)
118. Nietążkow	p. i pow. Smigiel	1 rok od 1.IX—1.VII (IR)
119. Tochorza	p. i pow. Wolsztyn	1 rok od 1.IX—1.VIII (LT)
120. Witkowo	p. i pow.	1 rok od 15.X—15.IX (IR)

Województwo Pomorskie.

121. Kowalewo	pow. Wąbrzezno	1 rok od 1.X—1.IX (IR)
122. Działdowo	p. i pow.	1/2 roku od 1.X—1.IV (Pr)

Województwo Lwowskie.

123. Albigowa	pow. Łańcut	1 rok od 15.IX—15.VII (S)
124. Korczyna	p. i pow. Krosna	1 rok od 1.X—1.X (Zak)
125. Przemyśl	p. i pow. ul. Szczytowa 16	1 rok od 1.I—1.XI (Zak)

Województwo Tarnopolskie.

126. Witków	p. Witków, pow. Radziechów	1 rok od 1.X—1.IX (Pr)
127. Olesko	p. Olesko, pow. Złoczów	1 rok (S)

Województwo Białostockie.

128. Kuków	p. i pow. Suwałki	(S)

Województwo Wileńskie.

129. Antowil	p. i pow. Wilno	1 rok od 15.I—25.XII (P)
130. Święciany	p. i pow.	1 rok od 15.X—15.IX (S)

Województwo Wołyńskie.

131. Horyngród	p. Tuczyn, pow. Równe	1 rok od 15.I—15.XII (P)

132. Wędrowna Szkoła Rolnicza Żeńska na terenie woj. lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego (PR), Małopol. Tow. Roln. Oddział we Lwowie.

Państwowe wędrowne szkoły rolnicze żeńskie (prowadzą szereg 3-miesięcznych kursów, przenosząc się z miejsca na miejsce).

Główna siedziba szkoły:

133. Jeziernica	pow. i p. Słonim	woj. nowogródzkie
134. Delatycze	„ „ Nowogródek	
135. Malinowo	„ „ Działdowo	„ pomorskie
136. Horyngród	„ Równe, p. Tuczyn	„ wołyńskie
137. Dubica	„ Brześć Litewski, p. Otoki	„ poleskie

Kursy rolnicze żeńskie.

Ruda Kochawińska	pow. Żydaczów, woj. stanisławowskie (Pr) (T-wo Gospod. Wykszt. Kobiet we Lwowie)
Sawin	pow. Chełmski, woj. lubelskie (S) (Sejmik Chełmski)
Sampława (latem w Byszwałdzie)	pow. Lubawa, woj. pomorskie (Pom. IR)
Pohorce	pow. Rudki, woj. lwowskie (Pr) (Tow. Gosp. Wykszt. Kobiet we Lwowie)
Godowa	pow. Strzyżów, woj. lwowskie (Pr) (Tow. Gosp. Wykszt. Kobiet we Lwowie)
Wielkie Oczy	pow. Jaworów, woj. lwowskie (Zgromadzenie zakonne pod kierunkiem Urz. Woj. we Lwowie)
Radłowo	pow. morski Pom. Izba Rolnicza

Kursy dla instruktorek wiejskich.

Ruda Czechowska	p. Puławy	15 mies.	(Pr. ZZ)

NIŻSZE SZKOŁY ROLNICZE ORGANIZUJĄCE SIĘ I PROJEKTOWANE.

Województwo Lubelskie.

Izdebno	pow. Garwolin	żeńska	(S)
Starostwo Chełmskie	pow. Chełm	męska	(S)

Województwo Kieleckie.

Chodów	pow. Miechów	męska	(S)

Województwo Pomorskie.

Malinowo	pow. Diałdowo	żeńska	(P)

Województwo Krakowskie.

Nowy Targ	pow. Nowy Targ	męska	(S)
Stryszawa	pow. Żywiec, p. Lachowice, st. kol. Sucha	„	(Pr)

Województwo Lwowskie.

Brzozów	pow. Brzozów	żeńska	(S)

Województwo Łódzkie.

Bolesławice-Chrościn	pow. Wieluń	męska	(S)

Województwo Poleskie.

Dubica	pow. Brześć Litewski	żeńska	(P)
Sarny-Dorotycze	pow. Sarny	męska	(P)
Mereczowszczyzna	pow. Kosów	męska	(P)
Kosów	pow. Kosów	żeńska	(P)

Województwo Białostockie.

Dowspuda	pow. Augustynów, p. Raczki	męska	(P)
Żebry	pow. Szczuczyn	męska	(P)

Województwo Nowogródzkie.

Rendwinowo	pow. Stołpce	męska	(P)
Dolny Horodziej	p. i pow. Nieśwież	męska	(P)
Delatycze	pow. Nowogródek	żeńska	(P)
Jeziernica	pow. Słonim	żeńska	(P)
Bruchańszczyzna	pow. Baranowicze	męska	(P)

Województwo Wileńskie.

Druściany	pow. Swięciany	męska	(P)
Antonowo	pow. Oszmiana	męska	(P)

ZESTAWIENIE.

SZKOŁY ROLNICZE CZYNNE.

	Państwowe		Samorządowe		Prywatne		Razem
Męskie rolnicze.	14		54		9		77
Rolniczo-hodowlane.	—		—		2		2
Ogrodnicze.	2		1		2		5
Mleczarskie.	1		1		1		3
Spółdzielcze.	1		—		—		1
Żeńskie drobiarskie.	—		—		1		1
Żeńskie rolnicze.	6		21		14		41
Seminarja dla nauczycielek.	1		—		—		1
Kursy korespondencyjne.	—		—		1		1
Razem . .	25	+	77	+	30	=	132

96.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 6.VIII. 1930 r. Nr. I.-18820/30

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Kierownictw i Nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie rozpoczęcia roku szkolnego.

Rozpoczyna się nowy rok szkolny. Kończą się też przygotowawcze czynności z tem związane, a to w tym celu, by zaraz, w pierwszych dniach września można było rozpocząć pracę całkowicie unormowaną i skuteczną. Tak się dzieje w większości szkół. Zdarza się jednakże, iż właściwe rozpoczęcie roku szkolnego t. j. rozpoczęcie prawdziwie celowej a skutecznej pracy, przeciąga się na koniec września, października a nawet listopada. Dowodzą tego choćby dzienniki lekcyjne i protokóły Rad Pedagogicznych. W dodatku w bardzo wielu wypadkach już od pierwszych dni nauki frekwencja, zazwyczaj z nieuzasadnionych powodów, pozostawia wiele do życzenia, co powoduje, iż duża część nauczycielstwa pracuje przeciążona, zaś pewna ilość nie obciążona nawet normalną ilością dzieci. Nie widać też często w tych wypadkach starań, by frekwencję poprawić przez zbadanie przyczyn.

Władze szkolne uczyniły wszystko, by rok szkolny był należycie zorganizowany. Wyrazić zatem należy przekonanie, iż wszędzie, we wszystkich szkołach, za przykładem innych, rok szkolny rozpocznie się już od pierwszych dni w sposób, budzący pełne zadowolenie.

W wielu szkołach powstanie w tym roku szkolnym duże przeciążenie. Kuratorjum będzie czyniło wysiłki, by je zmniejszyć przez uzyskanie nowych etatów. Do uzyskania jednakże dodatkowych sił nauczycielskich będzie miała prawo tylko ta szkoła, która wykaże się odpowiednią frekwencją.

Równocześnie Kuratorjum na skutek dotkliwego braku etatów będzie zmuszone zająć odpowiednie stanowisko w stosunku do tych szkół, które z braku należytej frekwencji nie będą w pełni korzystały z przydzielonych im etatów nauczycielskich.

Władze szkolne z radością obserwowały w ubiegłym roku szkolnym owocne wysiłki nauczycielstwa, budującego w znojnym trudzie trwałe zręby szkolnictwa powszechnego. Umacniać je będziemy wspólnym wysiłkiem, by u kresu roku szkolnego cieszyć się poczuciem dobrze spełnionego obowiązku.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Bugajski
Naczelnik Wydziału.

97.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/VII. 1930 r. Nr. I-18063/30

do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie przemysłu ludowego.

Źródłem kultury naszej we wszystkich dziedzinach jest niewątpliwie przemysł ludowy, przejawiający się w wytwórczości przedmiotów użytku codziennego.

Posiadanie więc rodzimego, polskiej sztuce właściwego stylu — zawdzięczamy indywidualnej twórczości ludu polskiego.

Ta samodzielna twórczość w dziedzinie przemysłu ludowego, wyrosła na podstawach własnych pojęć i potrzeb, zaczyna, niestety ustępować przemysłowi fabrycznemu.

Ze względu na doniosłe znaczenie praktyczne i kulturalne przemysłu ludowego obowiązkiem naszym jest zainteresowanie się temi przejawami życia ludu polskiego i zorganizowanie go dla podniesienia i utrzymania pracy w tym kierunku.

W tym też celu powstało w Lublinie „Towarzystwo Przemysłu Ludowego".

Podając powyższe do wiadomości zachęcam Panów Inspektorów, aby wpłynęli na nauczycielstwo, powierzonych sobie powiatów, w kierunku dalszego poparcia prac i zamierzeń Towarzystwa w zakresie zorganizowania i podniesienia warsztatów pracy szerokich mas drobnych wytwórców wiejskich, a luzem dotychczas idące poczynania zorganizowali przez przystępowanie na członków „Towarzysta Przemysłu Ludowego", jak również na członków Spółdzielni „Bazar Ludowy" w Lublinie.

O bliższe informacje należy zwrócić się bezpośrednio do Pana Stanisława Komara, Wizytatora Szkół Średnich i Prezesa wspomnianego Towarzystwa.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *J. Komornicka*
Okręgowy Wizytator Szkół.

98.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował z dniem 1 lipca 1930 roku:

1) *Teodora Markiewicza*, okręgowego wizytatora szkół, Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. w Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, dekretem z dnia 25 czerwca 1930 r. Nr. I. Prez. 3574/30.

2) D-ra *Feliksa Hilarego Araszkiewicza*, prow. okręgowego wizytatora szkół, Okręgowym Wizytatorem Szkół w V st. sł w Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, dekretem z dnia 2 lipca 1930 r. Nr. I. Prez. 4529/30.

3) *Romana Waśniewskiego*, nauczyciela gimnazjum państwowego w Siedlcach i p.o. okręgowego wizytatora szkoł, Okręgowym Wizytatorem Szkół w V st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, dekretem z dnia 2 lipca 1930 r. Nr. I. Prez. 4524/30.

4) *Władysława Wyszkowskiego*, nauczyciela szkoły ćwiczeń przy państw. sem. naucz. w Lublinie, radcą w VI st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, dekretem z dnia 14.VII.1930 r. Nr. I. Prez. 4794/30.

5) *Feliksa Popławskiego*, nauczyciela publ. szkoły powszechnej w Lublinie, prowizorycznym urzędnikiem w VII st. sł. w Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, dekretem z dnia 31 maja 1930 r. Nr. I. Prez. 3705/30.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 lipca 1930 roku:

1) *Bolesława Hartwiga*, prowizorycznego urzędnika Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, referendarzem w VIII st. sł. (Nr. O. 12881/30 z dnia 5 VI.1930 r.).

2) *Halinę Tułecką*, urzędnika w XI st. sł. w Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, adjunktem kancelaryjnym w X st. sł. (Nr. O 12880/30 z dnia 5 czerwca 1930 r.).

3) *Leona Pełczyńskiego*, prowizorycznym urzędnikiem w X st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego (Nr. O. 14766/30 z dnia 2 lipca 1930 r.).

3) *Irenę Kuroczycką*, prowizorycznego urzędnika XI st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, rachmistrzem w tymże stopniu służbowym. (Nr. O. 12879/30 z dnia 5 czerwca 1930 roku).

5) *Zygmunta Parczyńskiego*, kontraktowego urzędnika XI st. sł. w Kuratorjum Okr. Szkol. Lubelskiego, prowizorycznym urzędnikiem w tymże stopniu służbowym (Nr. O. 14765/30 z dnia 2 lipca 1930 r.).

Inspektorowie Szkolni.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował z dniem 1 lipca 1930 roku:

1) *Michała Powtaka*, zastępcę inspektora Szkolnego w Lublinie, Inspektorem Szkolnym w Lubartowie, dekretem z dnia 10 czerwca 1930 r. Nr. II. 13289/30.

2) *Bolesława Dontena*, prowizorycznego inspektora szkolnego w Tomaszowie Lub., Inspektorem Szkolnym, dekretem z dnia 5 czerwca 1930 r. Nr. 12661/30.

3) *Tadeusza Przestalskiego*, prowizorycznego zastępcę inspektora szkolnego w Zamościu, prowizorycznem Inspektorem Szkolnym w Biłgoraju, dekretem z dnia 5 czerwca 1930 roku Nr. II, 12129/30.

4) *Stefana Wojciechowskiego*, prowizorycznego zastępcę inspektora szkolnego w Garwolinie, prowizorycznym Inspektorem Szkolnym w Janowie Podlaskim, dekretem z dnia 7 czerwca 1930 r. Nr. II. 13119/30.

5) *Jana Lachcika*, nauczyciela szkoły ćwiczeń państw. seminarjum nauczycielskiego w Lublinie, prowizorycznie Inspektorem Szkolnym w Krasnymstawie z dniem 1 maja 1930 r. dekretem z dnia 9 kwietnia 1930 r. Nr. II. 7282/30.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł w drodze konkursu z dniem 1 lipca 1930 r.:

1) *Benedykta Jacórzyńskiego*, inspektora szkolnego w Sokołowie na równorzędne stanowisko do Grójca, dekretem z dnia 14 czerwca 1930 r. Nr. II. 13738/30.

Administracja Szkolna I instancji.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 lipca 1930 roku:

1) *Bolesława Kibisza*, sekretarza Inspektoratu Szkolnego w Lublinie w IX st. sł., sekretarzem w VIII st. sł. (Nr. I. 13930/30 z dnia 6 czerwca 1930 r.).

2) *Romana Kazalskiego*, urzędnika Inspektoratu Szkolnego w Krasnymstawie, sekretarzem w IX st. sł. (Nr. I. 13031/30 z dnia 6 czerwca 1930 roku).

3) *Janusza Benedyckiego*, urzędnika Inspektoratu Szkolnego w Radzyniu, sekretarzem w IX st. sł. (Nr. I. 13032/30 z dnia 6 czerwca 1930 r.).

4) *Janinę Imielównę*, urzędnika Inspektoratu Szkolnego w Hrubieszowie, sekretarzem w IX st. sł. (Nr. I 8375/30 z dnia 6 czerwca 1930 r.).

5) *Janinę Żarską*, urzędnika Inspektoratu Szkolnego w Lublinie, rejestratorem w X st. sł. (Nr. I. 12614/30 z dnia 5 czerwca 1930 r.).

6) *Edwardę Górniecką*, nauczycielkę publ. szkoły powszechnej, w pow. włodawskim, urzędnikiem Inspektoratu Szkolnego we Włodawie w X st. sł. (Nr. I. 11628/30 z dnia 3 czerwca 1930 r.).

Szkolnictwo średnie.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 września 1930 roku:

1) *Zofję Reichardównę*, nauczycielką gimnazjum państwowego im. Czarnieckiego w Chełmie. (Nr. II. 11333/39 z dnia 12 czerwca 1930 r.).

2) *Jadwigę Jędrzejewską*, nauczycielką gimnazjum państwowego im. Czarnieckiego w Chełmie. (Nr. II. 10718/30 z dnia 24 czerwca 1930 r.).

3) *Halinę Linke*, nauczycielką gimnazjum państwowego im. Czartoryskiego w Puławach. (Nr. II. 14463/30 z dnia 24 czerwca 1930 r.).

4) *Wiktora Łazarewicza*, kontraktowego nauczyciela gimnazjum państwowego im. Czarnieckiego w Chełmie, nauczycielem tegoż gimnazjum (Nr. II. 13756/30 z dnia 23 czerwca 1930 r.).

5) Dr. *Adama Sarbinowskiego*, kontraktowego nauczyciela gimnazjum państwowego im. B. Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim, nauczycielem gimnazjum państw. im. Czarnieckiego w Chełmie. (Nr. II. 14008,30 z dnia 24 czerwca 1930 r.).

6) *Wiktora Barbarę*, nauczyciela publ. szkoły powszechnej Nr. 6. w Kowlu, nauczycielem gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki w Łukowie. (Nr II. 11724/30 z dn. 24 czerwca 1930 r.).

7) *Aleksandra Kosibę*, nauczycielem gimnazjum państwowego im. Czartoryskiego w Puławach (Nr. II. 15747/30 z dnia 18 lipca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę:

1) *Zofję Chrzanowską*, nauczycielkę gimnazjum państwowego im. Czarnieckiego w Chełmie, na równorzędne stanowisko do gimnazjum państwowego im. M. Konopnickiej w Zamościu z dniem 1 sierpnia 1930 r. (Nr. II. 8832/30 z dnia 10 czerwca 1930 r.).

2) *Zenona Kuryłłę*, tymcz. nauczyciela gimnazjum państwowego im. kr. Jadwigi w Siedlcach, na równorzędne stanowisko do gimnazjum państwowego im. B. Prusa w Siedlcach, z dniem 1 września 1930 r. (Nr. II. 14782/30 z dnia 26 czerwca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego zwolnił z dniem 31 sierpnia 1930 roku:

1) *Antoniego Józefa Stabrzyńskiego*, ze stanowiska nauczyciela gimnazjum państw. im. Zamojskiego w Zamościu. (Nr. II. 9876/30 z dnia 2 maja 1930 r.).

2) *Anielę Piasecką*, ze stanowiska tymczasowej nauczycielki gimnazjum państwowego im. kr. Jadwigi w Siedlcach. (Nr. II. 11745/30 z dnia 23 maja 1930 r.).

3) *Stanisława Mankiewicza*, ze stanowiska tymczasowego nauczyciela gimnazjum państwowego im. Staszica w Lublinie. (Nr. II. 11558/30 z dnia 21 maja 1930 r.).

4) *Helenę Annę Marję Szeinertowę*, ze stanowiska tymczasowej nauczycielki gimnazjum państw. im. E. Plater w Białej Podlaskiej (Nr. II. 11535/30 z dnia 21 maja 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego zwolnił z dniem 30 września 1930 roku:

1) *Marję Polakównę - Stanczewską*, tymczasową nauczycielkę gimnazjum państwowego im. Czartoryskiego w Puławach. (Nr. II. 14909/30 z dnia 27 czerwca 1930 roku).

Kurator Okręgu Szkolnego przyjął zgłoszenie o dobrowolnem wystąpieniu ze służby:

1) *Stefanji Piesiewiczówny*, nauczycielki gimnazjum państwowego im. B. Głowackiego w Tomaszowie Lub. z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. II. 11579/30 z dnia 26 maja 1930 roku).

2) *Marji Gerardy Lucyli Glińskiej*, nauczycielki gimnazjum państwowego im. St. Staszica w Hrubieszowie z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. II. 11421/30 z dn. 2 czerwca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł w stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1930 roku:

1) *Ignacego Badyoczka*, nauczyciela gimnazjum państwowego im. St. Staszica w Lublinie. (Nr. II. 8979/30 z dnia 25 kwietnia 1930 r.).

2) Ks. *Antoniego Songajłłę*, nauczyciela gimnazjum państwowego im. Unji Lubelskiej w Lublinie. (Nr. II. 1096/30 z dnia 20 lutego 1930 r.).

Seminarja nauczycielskie.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 września 1930 roku:

1) *Czesława Ścisłowskiego*, tymczasowym nauczycielem państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Siedlcach. (Nr. I. K. N. 14158/30 z dnia 5 lipca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 września 1930 roku:

1) *Janinę Licińską*, nauczycielkę gimnazjum państwowego żeńskiego w Tarnowskich Górach, na stanowisko nauczycielki państwowego seminarjum nauczycieskiego żeńskiego w Zamościu.

Szkolnictwo powszechne.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 sierpnia 1930 roku:

1) *Jana Kołodziejczyka*, nauczyc. szkoły ćwiczeń państw. sem. nauczyc w Krzemieńcu, na stanowisko nauczyciela do 7 klasowej publ. szkoły powsz. w Korczewie, gm. Korczew, pow. sokołowskiego. (Nr. I. 14710/30 z dnia 4 lipca 1930 r.).

2) *Kazimierza Kamińskiego*, nauczyc. 7 klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Uhruskiej, gm. Sobibór, powiatu włodawskiego, do 3 klasowej publ. szkoły powszechnej w Dębowej Kłodzie, pow. włodawskiego. (Nr. I. 15671/30 z dnia 19 lipca 1930 r.).

3) *Wandę Czerweny*, nauczyc. 1 klasowej publ. szkoły powsz. w kol. Kuzawka, gm. Sławatycze, powiatu włodawskiego, do 4 klasowej publ. szkoły powsz. w Polubiczach, gm. Wisznic, pow. włodawskiego (Nr. 15673/30 z dnia 19 lipca 1930 r.).

4) *Marję Majewską*, nauczyc. 7 klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Uhruskiej, gm. Sobibór, powiatu włodawskiego, do 4 klasowej publ. szkoły powsz. w Kodeńcu, gm. Krzywowierzba, pow. włodawskiego. (Nr. 15823/30 z dnia 19 lipca 1930 r.).

5) *Julję Siomowę*, nauczyc. 2 klasowej publ. szkoły powsz. w Orzechowie Nowym, gm. Uścimów, powiatu włodawskiego, do 2 klasowej publ. szkoły powsz. w Haleszowie, gm. Sławatycze, pow. włodawskiego. (Nr. I. 16003/30 z dnia 19 lipca 1930 r.).

6) *Czesława Siomę*, nauczyc. 2 klasowej publ. szkoły powszechnej w Orzechowie Nowym, gm. Uścimów, powiatu włodawskiego, do 2 klasowej publ. szkoły powszechnej w Holeszowie, gm. Sławatycze, pow. włodawskiego. (Nr. I. 13891/30 z dnia 19 lipca 1930 roku).

7) *Józefa Połajdowicza*, nauczyc. 1 klasowej publ. szkoły powszechnej w Żłobku, gm. Sobibór, powiatu włodawskiego, do 2 klasowej publ. szkoły pow. w Orzechowie Nowym, gm. Uścimów, pow. włodawskiego. (Nr. I. 15670/30 z dnia 19 lipca 1930 roku).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 września 1930 roku:

1) *Leona Chełmickiego*, nauczyc. 7 klasowej publ. szkoły powsz. w Dubecznie, gm. Hańsk, powiatu włodawskiego, do 3 klasowej publ. szkoły powszechnej w Dębowej Kłodzie, powiatu włodawskiego. (Nr. I. 15669/30 z dnia 19 lipca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł w stan pozasłużbowy:

1) *Józefę Dudzinę*, nauczyc. 1 klasowej publ. szkoły powszechnej w Świerszczowie, gm. Dziekanów, powiatu hrubieszowskiego, z dniem 1 września 1930 r. (Nr. I. 14041/30 z dnia 4 lipca 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolego przyjął zgłoszenie o dobrowolnem wystąpieniu ze służby:

1) *Kazimierza Anweilera*, nauczyc. 2 klasowej publ. szkoły powszechnej w Woli Wereszczyńskiej, pow. włodawskiego z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. I. 13687/30 z dnia 18 czerwca 1930 r.).

2) *Stanisława Kuśmierza*, nauczyc. 1 klasowej publ. szkoły powsz w Zienbach, pow. włodawskiego, z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. I. 13686/30 z dn. 18 czerwca 1930 r.).

99.

KOMUNIKATY.

Ministerstwo W. R. i O. P., dążąc do podniesienia poziomu wykształcenia ogólnego oraz fachowego nauczycieli szkół powszechnych, zorganizowało dla absolwentów szkół średnich ogólnokształcących Państwowe Pedagogja w Warszawie, Krakowie i Lublinie.

Informacje dotyczące warunków przyjęcia do Państwowego Pedagogjum w Lublinie oraz pracy w tej uczelni są następujące:

I. Organizacja i program.

Państwowe Pedagogjum w Lublinie powstało z początkiem r szk. 1928/29, jest zakładem koedukacyjnym z dwuletnim kursem nauk.

Państwowe Pedagogjum w Lublinie w r. szkolnym 1930/31 obejmie następujące grupy specjalne:

1. Język polski,
2. Język niemiecki,
3. Historja i ewentualnie,
4. Matematyka.

Program obejmuje wykłady następujących przedmiotów:

1. Psychologja ogólna, 2. Psychologja pedagogiczna, 3. Historja wychowania, 4. Metodyka elementarnego nauczania wraz z praktycznemi zajęciami w szkole ćwiczeń, 5. Wstęp do filozofji, 6. Higjena, 7. Śpiew, 8. Ćwiczenia cielesne, 9. Rysunki, 10. Roboty ręczne, 11. Język polski — Historja literatury, stylistyka, 12. Język niemiecki — stylistyka — Historja literatury, 13. Historja wraz z metodyką nauczania tegoż przedmiotu.

II. Warunki przyjęcia.

Od kandydatów (ek) do pedagogjum wymaga się świadectwa dojrzałości państwowej lub posiadającej prawa szkół państwowych szkoły średniej ogólnokształcącej. (Matura seminarjalna nie wystarcza egzaminu wstępnego również zdawać nie można).

Ponadto lekarz Pedagogjum musi stwierdzić zdolność fizyczną kandydata (tki) do zawodu nauczycielskiego.

Podania w sprawie przyjęcia należy wnosić do Dyrekcji Pedagogjum, Lublin, Archidjakońska 3, w terminie do dnia 20 sierpnia 1930 r., załączając jednocześnie: 1. Świadectwo dojrzałości, oryginał lub odpis uwierzytelniony rejentalnie, 2. Metrykę, 3. Życiorys, 4. 1-ą deklarację, przyrzekającą wyłączne poświęcenie się kandydata (tki) studjom na pedagogjum (ponieważ uczniowie Pedagogjum nie mogą studjować równocześnie w innych zakładach naukowych), 5 1-ą deklarację, stwierdzającą wybór specjalnej grupy np. 1) język polski, 2) język niemiecki, 3) Historja, 6. Świadectwo moralności wydane przez Starostę stałego miejsca zamieszkania kandydata (tki) — punkt 6-y dotyczy tylko tych kandydatów, którzy otrzymali św. dojrzałości przed dniem 1-go marca 1930 r.

Nauka na Państwowem Pedagogjum jest bezpłatna za wyjątkiem opłaty tytułem zwrotu kosztów materjałów i pomocy naukowych — w kwocie Zł. 40. — w stosunkn rocznym.

Internat (bursa) dotychczas przy Pedagogjum nie został zorganizowany.

III. Uprawnienia.

Dyplom Państwowego Pedagogjum daje uprawnienia równorzędne z Państwowym Wyższym Kursem Nauczycielskim tj j. prawo nauczania w publicznych szkołach powszechnych wyżej zorganizowanych oraz ubiegania się o stanowisko kierownicze w tychże szkołach.

Szczegóły — vide Statut Państwowych Pedagogjów Dz. U. M-stwa W. R. i O. P. Nr. 8 z dnia 28/VII 1928 r. poz. 135.

Nr. I.-K. N. 13160/30

Studjum Wych. Fiz. przy Uniwersytecie Poznańskim.

W roku akademickim 1930/31 będą czynne następujące kursy:

1. Kurs trzyletni pełny, uprawniający do stopnia „magistra wychowania fizycznego” (nadto zaś, po dwuletniej praktyce, do egzaminu nauczycielskiego do szkół średnich i seminarjów nauczycielskich). Program ogłoszony w spisie wykładów Uniw. Pozn. Termin zgłoszeń do 15-go września.

Studjum pełne (wraz z prawami otrzymania dyplomu magistra wychowania fizycznego) jest dostępne także dla studentów Wydziału lekarskiego, z pewnemi ulgami co do ćwiczeń cielesnych (patrz spis wykładów).

2. Kurs trzyletni uproszczony dla studentów (ek) Wydz. humanist. i mat. - przyr., uprawniający do prowadzenia (obok innego przedmiotu nauczania) ćwiczeń cielesnych w szkołach średnich na mocy okólnika Min. W. R. i O. P. z dnia 3 lutego 1927, Nr. O. Prez. 14252/26. Program ogłoszono jak wyżej. Zgłoszenia bezpośrednio po zapisie na dany Wydział, do 15 września.

3. Wykłady higjeny szkolnej i zasad wychowania fizycznego oraz ćwiczenia dla słuchaczy Wydz. hum. i mat - przyr., wymaganych przy osiągnięciu kwalifikacji na nauczycieli szkół średnich (tylko w trymestrze jesiennym i zimowym).

Dla dopuszczenia do ćwiczeń wymagane: wiek 18—30 lat, dobry stan zdrowia i odpowiednia sprawność fizyczna. Zgłoszenia osobiste i pisemne (z załączeniem wypełnionego kwestjonarjusza z fotografją, który Dyrekcja Studjum wysyła na żądanie, a dalej matury gimnazjalnej, metryki, świad.

zdrowia, życiorysu, ew. świad. sokolich harcerskich i t. p.) do Dyrekcji Studjum, Poznań 3, Park Wilsona. W czasie Międz. Wyst. Kom. i Tur. wstęp (bezpłatny) dla interesantów za złożeniem dowodu osobistego w kasie przy wejściu do Parku Wilsona.

O przyjęciu decyduje m. i. dodatni wynik badania lekarskiego oraz próby sprawności fizycznej. Wymagane minima. Panowie: bieg 100 m — 13,6 sek.; bieg 800 m — 2 min. 35 sek.; skok wzwyż 130 cm; rzut kulą 2,5 kg. — suma rzutów lewą i prawą ręką 25 m; gra w piłkę koszykową. Panie: bieg 60 m — 10 sek.; skok wzwyż 105 cm; rzut piłką koszykową (oburącz nad głową w małym rozkroczu) — 10 m; gra w siatkówkę.

Kandydatów (tki), których dopuści się do badań i próby, zawiadomi o tem Dyrekcja po 15 września; do badań, które będą trwały od 22 do 24.IX włącznie, należy zgłosić się w poniedziałek dn. 22 września o godzinie 11; próbę sprawności należy wykonać w ubiorze i obuwiu ćwiczebnem.

Dyrekcja zastrzega sobie zmianę terminów, minimów i t. d.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego podaje niniejszem do wiadomości, że na zasadzie rozporządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 czerwca b. r. Nr. II. - 14246/30 uruchomiony zostanie z początkiem roku szkolnego 1930/31 w Łodzi Państwowy Kurs Nauczycielski. Zadaniem kursu jest kształcenie zawodowe kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych według zasad, ustalonych w rozporządzeniu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18.VI 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 Nr 8, poz. 134). Nauka na kursie trwa rok. Plan nauczania, obowiązujący na państwowych kursach nauczycielskich, podany jest w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 1929 roku Nr. 7, poz. 103.

Na państwowe kursy nauczycielskie mogą być przyjmowani kandydaci i kandydatki, którzy (re) przedłożą świadectwo dojrzałości z państwowej lub posiadającej prawa szkół państwowych szkoły średniej ogólnokształcącej oraz świadectwo zdolności fizycznej do zawodu nauczycielskiego. W razie dłuższej niż półroczna przerwy pomiędzy chwilą opuszczenia szkoły średniej przez kandydata, a chwilą złożenia podania na kursy, wymaga się od kandydata świadectwa moralności, wydanego przez państwowe władze administracji ogólnej I instancji.

Podania o przyjęcie na kurs wnosić należy w bieżącym roku szkolnym bezpośrednio do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego (Łódź, ul. Piotrkowska 104).

Zapisy przyjmowane będą do dnia 31 sierpnia b. r.

Kuratorjum zwraca uwagę nauczycieli fizyki, że od 25 do 27 września rb. w Poznaniu odbywać się będzie V Zjazd Fizyków Polskich.

Obrady Zjazdu odbywać się będą w dwóch sekcjach.

W sekcji ogólnej wygłoszony będzie odczyt Prof. Białobrzeskiego i referaty z prac własnych uczestników Zjazdu.

W sekcji pedagogicznej odbędą się obrady na temat nauczania fizyki i wygłaszane będą referaty z tejże dziedziny.

Na Zjeździe zorganizowana będzie wystawa przyrządów fizycznych.

Komitet Organizacyjny prosi o możliwie wczesne zgłaszanie udziału w Zjeździe pod adresem: Poznań, ul Słowackiego 4/6.

Streszczenie referatów należy nadesłać do dnia 1 września.

Zapoznawcze zebranie uczestników Zjazdu odbędzie się 24 września o godz. 20-ej.

Program Zjazdu będzie rozesłany uczestnikom we wrześniu.

Nr. II.-12444/30.

Firma Wydawnicza „Książnica-Atlas" ogłosiła konkurs na rysunek do jednej z książek Bibljoteki „Iskier" i Bibljoteki „Iskierek". Warunki konkursu są następujące:

1. Udział w konkursie mogą brać tylko uczniowie i uczenice szkół średnich i szkół powszechnych.

2. Rysunek, nadesłany na konkurs powinien:

a) Obrazować jedną ze scen dowolnie wybranej książki z cyklu Bibljoteki Iskier lub Bibljoteki Iskierek, przyczem pod rysunkiem należy umieścić odnośny wyjątek parowierszowy z danej książki. Tematy, nadesłane na konkurs w r. 1929, są od udziału w konkursie obecnym wykluczone;

b) Być wykonany na kartonie lub papierze rysunkowym, piórkiem, tuszem lub farbami i mieć rozmiary 12×16 cm;

c) Na odwrotnej stronie kartonu mieć wypisane godło (hasło) autora rysunku;

d) Odznaczać się czystością i starannością wykonania.

3. Wraz z rysunkiem należy nadesłać w zapieczętowanej kopercie kartkę według następującego wzoru: „Rysunek, oznaczony na odwrotnej stronie godłem................, wykonał(a) samodzielnie, tak co do pomysłu, jak i kompozycji, oraz rysunku, (imię i nazwisko) uczeń kl. .... (adres szkoły)".

4. Rysunek wraz z kopertą, zawierającą kartkę (patrz p. 3), należy doręczyć lub nadesłać pocztą do księgarni S. A. Książnica-Atlas, Lwów, Czarnieckiego 12, najpóźniej *do dnia 10 stycznia 1931,* dając na opakowaniu napis: „Konkurs rysunkowy".

5. Rysunki, nadesłane w terminie i czyniące zadość warunkom powyższym, będą rozpatrzone przez Sąd Konkursowy, powołany przez Dyrekcję S. A. Książnica-Atlas. Za najlepsze rysunki będą przyznane i w dniu 15 stycznia 1931 wypłacone następujące nagrody:

Dwie pierwsze nagrody po zł. 100·—.

Sześć drugich nagród po zł. 50·—.

Szesnaście trzecich nagród po zł. 25·—.

Pięćdziesiąt nagród po 1 książce, wybranej z zestawionych na stronie odwrotnej.

6. Rysunki, nadesłane na konkurs, nie będą zwracane autorom.

7. Najlepsze rysunki będą reprodukowane w Przeglądzie Wydawnictw S. A. Książnica-Atlas.

Na powyższe należy zwrócić uwagę młodzieży szkolnej.

Nr. II.-12253/30

W sprawie kursów dokształcających dla szeregowych P. P.

Komendant Policji Państwowej p-tu Sokołowskiego nadesłał pismo z prośbą o umieszczenie w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum:

„W miesiącu marcu r. b., na wszystkich posterunkach P. P. powiatu Sokołowskiego zostały zorganizowane kursa dokształcające dla szeregowych P. P. w zakresie 7 klas szkoły powszechnej. Wykłady na kursach trwają od 2 do 6 godzin w tygodniu na które chętnie uczęszczają prawie wszyscy szeregowi P. P. Wykłady na kursach łaskawie zgodzili się prowadzić bezinteresownie Nauczycielowie szkół powszechnych P. P. Zakrzewski Bronisław, Gulik Arkadjusz, Stępień Stanisław, Mamiński Roman, Ułasiak Józef, Wolski Franciszek, Skoczeń Władysław, Wójcicki Feliks, Paszko Bazyli, Senjor Eustachy, Kazimierski Michał, Krupczak Maksymiljan, Brzeziński Tadeusz, Poźniak Emil, Nosiński Bolesław, Czermak Antoni, Lach Wacław.

Wszystkim wyżej wymienionym Panom Nauczycielom składam serdeczne podziękowanie w imieniu swojem i podkomendnych mi szeregowych P. P., którzy dołożą wszelkich starań, aby dobrodziejstwo to odpowiednio wykorzystać i podnieść rozwój swego umysłu i inteligencji, co niewątpliwie ułatwi im wykonywanie ciężkich obowiązków służbowych".

Komendant Powiatowy P. P.
(—) R. Leśniewski
komisarz.

100.

II. Część nieurzędowa.

Komunikat Wojewody Lubelskiego w sprawie ogłoszenia konkursu na popularne broszury historyczne z okresu Powstania Listopadowego (1830 roku).

L. 1807/2. Adm. ex 30.

W związku z mojem pismem okólnem z dnia 14 października 1929 r., ogłoszonem w Nr. 35 Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego poz. 389, dotyczącem upamiętnienia stuletniej rocznicy Powstania Listopadowego (1830 roku), ogłaszam niniejszem, w porozumieniu z Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Lublinie, oraz Lubelskiem Kołem Towarzystwa Wiedzy Wojskowej

KONKURS

na opracowanie popularnych broszur na tematy, dotyczące tych momentów Powstania Listopadowego, których widownią było terytorjum dzisiejszego Województwa Lubelskiego.

Projektowany konkurs historyczno-literacki jest próbą realizacji tej myśli przewodniej, że zgodnie z założeniami regjonalistycznemi upamiętnienie i odpowiednie uwypuklenie faktów historycznych i epizodów zwią-

zanych z poszczególnemi miejscowościami, leżącemi na terytorjum naszego województwa, powinno stanowić punkt ciężkości wszelkich obchodów i uroczystości, mających na celu uczczenie stuletniej rocznicy powstania listopadowego, oraz wojny narodowej w 1830—31 r., ażeby w ten sposób nawiązać do miejscowej żywej tradycji i wspomnień.

A) Uważając z jednej strony za wskazane pozostawienie każdemu z uczestników konkursu swobody obioru tematu, z drugiej strony pozwalam sobie dać ogólne wytyczne co do wchodzących w grę wypadków dziejowych. Zasadniczo teren dzisiejszego Województwa Lubelskiego dość obfitował w wypadki wojenne w 1831 r. Pobieżna ich chronologja przedstawia się w sposób następujący: 8 lutego Stoczek; działania Kreutza w lubelskiem w lutym, zajęcie przez Rosjan Lublina; wyprawa Dwernickiego w Lubelskie w początkach marca: (potyczka pod Kurowem 3/III, Dwernicki zajmuje Lublin 4 do 7 marca, Kreutz zajmuje Lublin ponownie 11 marca po małej utarczce. Dalsze ruchy Dwernickiego i Tolla, Dwernicki w Zamościu), przygotowania Rosjan do przeprawy przez Wisłę pod Stężycą przy ujściu Wieprza do Wisły, ich główna kwatera w Rykach; Siedlce jako podstawa operacyjna armji rosyjskiej; Ruch Dybicza ku Siedlcom w związku z wypadkami na szosie Brzeskiej; 10 kwietnia Iganie; Dalsze działania Kreutza w Lubelskiem contra Sierawski, bitwa pod Wronowem 17/IV. Działania Rydygiera contra Dwernicki po wyjściu tegoż z Zamościa; wyprawa Chrzanowskiego w Lubelskie w maju, bitwa pod Lubartowem 10 maja; wyprawa t. zw. Łysobycka Janowskiego i Bukowskiego contra Rydygier; bitwa pod Łysobykami-Budziskami 18 i 19 czerwca. Działania Chrzanowskiego, Chrzanowski i Skrzynecki contra Gołowin (Mordy, Łosice, Siedlce), Rydygier w Lubelskiem. Wyprawa Ramoriny contra Rosen (Międzyrzec), bitwa pod Rogoźnicą, pochód Ramoriny ku granicy austrjackiej).

I. Oczywiście nie wszystkie te epizody nadają się do traktowania w postaci odrębnych monograficznych opracowań, zwłaszcza o charakterze popularnym, dlatego pożądanem jest przedewszystkiem opracowanie całości wypadków wojennych na terenie Lubelszczyzny, ujętych łącznie w jednej broszurze, pod przykładowym tytułem: „Działania wojenne w 1831 r. na terenie dzisiejszego Województwa Lubelskiego". W takim jednak razie należałoby umiejętnie powiązać te wypadki z wydarzeniami w innych połaciach kraju, lubelskie traktować bardziej szczegółowo, inne pobieżnie, podkreślając rolę i znaczenie poszczególnych epizodów wojennych z terenu Lubelszczyzny w stosunku do całokształtu wydarzeń.

II. Natomiast dla opracowania poszczególnych epizodów w postaci odrębnych monografij należy wybrać takie wypadki, które mniej więcej tworzą każdy pewnego rodzaju zamkniętą w sobie całość.

Do takiego odrębnego opracowania nadają się przedewszystkiem, z pośród wspomnianych, następujące epizody Stoczek—Iganie—Lubartów—Rogoźnica—Zamość.

Ponadto pożądanem by było przedstawianie tych wypadków także w następującem ujęciu:

Dwernicki w Lubelskiem w 1831 r.
Prądzyński w Lubelskiem
Chrzanowski w Lubelskiem
Ramorino w Lubelskiem (wspólnie z Prądzyńskim; ważne dla Lubelszczyzny, gdyż w korpusie tym był książe A. Czartoryski).

Powyższe tytuły, względnie tematy, podane są tylko przykładowo jako wytyczne orjentacyjne, wobec czego pozostawia się autorom swobodę zmiany pod tym względem.

B) Co do literatury należy przy odnośnych opracowaniach oprzeć się przedewszystkiem na pracach podstawowego znaczenia dla historji działań wojennych polsko-rosyjskich z 1830/31, a w szczególności:

1. Prądzyński Ignacy: Pamiętnik historyczny i wojskowy o wojnie polsko-rosyjskiej w r. 1831. Petersburg 1898 r.
2. Prądzyński Ignacy: Pamiętniki, cztery tomy, Kraków 1909.
3. Tokarz Wacław: Zarys historji wojny polsko-rosyjskiej 1831 r. Wykłady w szkole sztabu gener. w latach 1921/22. Warszawa 1922. (Litografowane. Są do nabycia w Głównej Księgarni Wojskowej).
4. Tokarz Wacław: Wojna polsko-rosyjska 1830 i 31 z atlasem, (drukowane wydanie książkowe) Warszawa 1930, Wojsk. Inst. Nauk. Wyd. str. XXXII,+635.
5. Pawłowski Bronisław: Dwernicki. Poznań 1914.
6. Jarski Zygmunt: Iganie. Poznań 1926.
7. Puzyrewski A. K. wojna polsko-ruska 1831 r. Warszawa 1899.

C) Opracowania powinny być popularne, wolne od t. zw. aparatu naukowego, badania więc archiwalne, żródłowe, nie obowiązują autorów. Zadaniem każdej z tych broszur powinno być ujęcie w żywej, a przystępnej formie opowiadania względnie gawędy, zrozumiałej nawet dla najmniej oświeconego mieszkańca wsi, jednego ze zdarzeń, które miały miejsce w czasie tytanicznych zapasów z caratem w wojnie polsko-rosyjskiej 1830/31 roku, a których widownią była Lubelszczyzna. W ten sposób najłatwiej utrwali się w najszerszych warstwach społeczeństwa cześć dla wielkich i ofiarnych bohaterskich czynów, podejmowanych dla dobra ojczyzny i społeczeństwa z zaparciem się osobistych interesów egoistycznych przez wielkie w narodzie jednostki i przez bezimienne falangi obywateli, które wzięły ochotnie czynny udział w tych bohaterskich walkach o niepodległość, gruntujących sławę oręża polskiego.

Broszury nie powinny przekraczać objętością jednego 16-to stronicowego arkusza druku formatu ósemki w wypadku ograniczenia tematu do jednego epizodu, Natomiast zarys całości („Działania wojenne w 1831 r. na terenie dzisiejszego wojew. Lubelskiego“) należałoby ująć w broszurze trzy do pięciu arkuszowej

Prace konkursowe w rękopisach maszynowych należy nadsyłać pod adresem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie (ul. Bernardyńska 14), do dnia 1 listopada 1930 r. z wyraźnem wskazaniem, że odnośna posyłka zawiera pracę konkursową o Powstaniu Listopadowem i że przeznaczona jest dla Sądu Konkursowego.

D) Oceny prac dokona Sąd Konkursowy (Jury) w składzie poniższym, z uwzględnieniem propozycji Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie, na zasadzie uchwał Komisji regjonalnej tegoż Towarzystwa, powziętej na posiedzeniu dnia 11 stycznia b. r., uzupełnionej przedstawicielami polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Wiedzy Wojskowej, Wojskowego Referatu Kulturalno-Oświatowego (przy DOK. II.), oraz Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Lublinie.

W szczególności w skład Sądu Konkursowego wchodzi następujących jedenastu członków: 1) Prof. Uniwersytetu Dr. Zygmunt Kukulski, Prezes

Lub. Tow. Przyj. Nauk, 2) Dr. Wincenty Łopaciński, dyrektor Archiwum Oświecenia Publ. w Warszawie, 3) Prof. Uniwersytetu Dr. L. Białkowski, Dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie, Przewodniczący lubelskiego oddziału polskiego Towarzystwa Higjenicznego, 4) Dr. Bol. Grużewski, naczelnik Wydziału Administracyjnego Urzędu Wojew. w Lublinie, członek zarządu lubelskiego oddziału polskiego Towarzystwa Historycznego, 5) Ks. Kan. Ludwik Zalewski, prof. Seminarjum Duchown. w Lublinie, 6) Dr. Feliks Araszkiewicz, wizytator lubelskiego Okręgu Szkolnego, 7) p. Tadeusz Bocheński, literat i prof. gimn. w Lublinie, 8) Jan Riabinin, kustosz Archiwum Państwowego w Lublinie, 9) Major dypl. Stefan Górnisiewicz jako przedstawiciel lubelskiego Koła Towarzystwa wiedzy wojskowej, 10) kapitan Wawrzyniec Kwiatkowski jako przedstawiciel oddziału wyszkolenia (referat kulturalno-oświatowy) Dowództwa Okręgu Korpusu II. w Lublinie, 11) Naczelnik Feliks Wojciechowski, jako przedstawiciel Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Lublinie.

Gdyby wielki napływ prac konkursowych wymagał zwiększenia ilości członków Sądu Konkursowego, dla przyspieszenia tempa prac przez odpowiedni podział referatów, nastąpi uzupełnienie jego składu przez kooptację.

E) Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w dniu 28 listopada b. r., zaś w dniu następnym, to jest 29 listopada b. r., jako w dniu stuletniej rocznicy wybuchu powstania inaugurującym uroczystości roku jubileuszowego, ogłoszony zostanie uroczyście wynik konkursu, a w szczególności podane zostaną do wiadomości powszechnej nazwiska autorów i tytuły prac wyróżnionych przez Sąd Konkursowy, oraz rozdane zostaną przyznane nagrody.

F) Nagrody za wyróżnione prace konkursowe oznaczone będą zasadniczo ryczałtowo w wysokości od 200 do 400 zł. za pięcioarkuszową pracę, względnie jako honorarjum autorskie w stosunku po 40 do 80 zł. od każdego szesnastostronicowego arkusza druku w formie ósemki (8⁰) z zastrzeżeniem, że zgodnie z ograniczeniami rozmiarów prac w punkcie C, przy pracach epizodycznych honorowany będzie tylko jeden arkusz druku, a przy przedstawieniu całokształtu zagadnienia maksymalnie pięć arkuszy druku.

Poza temi ramami pozostawia się swobodnemu uznaniu Sądu Konkursowego sprawę oznaczenia ilości nagród konkursowych w granicach rozporządzalnego funduszu, oraz ewentualnego łączenia kilku nagród dla specjalnego wyróżnienia pracy wyjątkowo zasługującej na to.

Prace wyróżnione zaszczytną wzmianką bez równoczesnego przyznania nagrody będą ewentualnie przez Lubelski Wojewódzki Komitet obchodu jubileuszowego zakupione od autora za honorarjum nieprzekraczające normy 30 zł od arkusza druku celem ogłoszenia drukiem jako wydawnictwo jubileuszowe, względnie zalecone w tym samym celu poszczególnym powiatowym lub miejscowym komitetom obchodu stulecia Powstania Listopadowego.

W interesie jaknajszerszego rozpowszechnienia wiadomości o powyższym konkursie historyczno-literackim proszone są Wszystkie Organa Prasy codziennej oraz Czasopisma literackie i naukowe o powtórzenie niniejszego komunikatu, a conajmniej o zamieszczenie odpowiedniej wzmianki informacyjnej o nim, ze wskazaniem Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego (Nr. 20) z 1930 r. z dnia 12 czerwca b. r., poz. 169, jako zawierającego szczegółowe warunki dla prac konkursowych.

Wojewoda Lubelski (—) *A. Remiszewski.*

J. Młodowska.

W sprawie „cichych zajęć".

Chcę podzielić się z Szanownymi Czytelnikami memi wnioskami w sprawie tak doniosłej jak zagadnienie „cichych zajęć" przy oddziałach połączonych w niżej zorganizowanej szkole powszechnej. Wierzę, że wystąpienie moje wysunie tę ważną sprawę w orbitę zainteresowań nauczycielskich, zachęci do szukania nowych dróg dla rozwiązania tego tak doniosłego, a tak zaniedbanego problemu wychowawczego i dydaktycznego.

Myśląc o sprawach szkolnictwa, o kwestji zwalczania analfabetyzmu w Polsce—musimy stale pamiętać o tem, że szkoły jednoklasowe stanowią 54% ogółu szkół powszechnych, szkoły 2 klasowe 21%, szkoły zaś wyżej zorganizowane wypełniają pozostałe 25%, przyczem żaden stopień organizacyjny nie przekracza już 7%. Czego to dowodzi? Dowodzi to, że z dobrodziejstwa nauki w pełnej 7-io klasowej szkole powszechnej korzysta i korzystać jeszcze wiele lat będzie nieznaczny ułamek ogółu dzieci polskich. Dowodzi to, że na nauczycielach szkół niżej zorganizowanych, a przedewszystkiem szkół jednoklasowych leży ten najdonioślejszy obowiązek przygotowania pierwszych zastępów obywateli Polski, świadomych swej roli w budowie Państwa, w przyczynianiu dorobku kultury Polskiej.

Misja wzniosła i zaszczytna, ale odpowiedzialność wielka i ciężka. Wiemy, że celem szkoły jest wychować człowieka pełnowartościowego, obywatela rozumnego, umiejącego nietylko kochać Polskę, ale jej służyć i pracować nad Jej wzniesieniem, mającego ambicję widzieć Polskę w rzędzie wielkich mocarstw pod względem materjalnym, a przodującą innym mocarstwom pod względem moralnym.

Aby cel ten osiągnąć, niewystarczy nauczyć dzień czytać, pisać, rachować, dać podstawowe elementy wiadomości z historji, geografji, czy przyrody. Przeciwnie—trzeba zmysły i umysł rozwinąć, spostrzegawczość zaostrzyć, aby pomnożyć ilość wrażeń otrzymywanych od świata zewnętrznego i aby ułatwić myślową przeróbkę tych wrażeń; trzeba ucznia rozsmakować w wiedzy i usamodzielnić go o tyle, aby umiał tę wiedzę sam zdobywać, trzeba mu wskazać cel wyższy, piękniejszy niż osobiste korzyści — cel służenia Ojczyźnie, trzeba nakoniec rozbudzić w nim ambicję współpracy nad budową potęgi mocarstwowej, potęgi moralnej Polski.

Cel ten to cel główny szkoły polskiej każdego typu. O ile jednak łatwiej realizować go w szkole średniej, rozporządzającej gmachem, licznym personelem, pomocami szkolnemi. Trudniejszy do zrealizowania jest już w 7-mio klasowej szkole powszechnej, która dostaje pod swoją opiekę maleństwa, oderwane od fartucha matki, nie umiejące mówić, nie znające wartości mowy jako środka porozumiewania się. Pierwsze lata nauczania w szkole powszechnej zużywa nauczyciel na to, aby nauczyć dziecko patrzeć, słuchać i mówić: wypowiadać się i porozumiewać się z otoczeniem. Dopiero zbudowawszy te fundamenty ogólnego człowieczeństwa, może nauczyciel przystąpić do formowania obywatela-państwowca-Człowieka.

Jeszcze jednak i w 7-io klasowej szkole powszechnej rozporządza nauczyciel większą liczbą godzin, ma w pewnym czasie do czynienia z jedną grupą dzieci, jeśli nie równych wiekiem, to przynajmniej poziomem wiadomości, ma więcej pomocy naukowych etc. O ile w gorszych warun-

kach znajduje się nauczyciel szkoły niżej zorganizowanej, a jednak musi on ten sam cel główny osiągnąć. Tak, zakres podanych wiadomości może być mniejszy, ujęcie ich bardziej pobieżne, ale cel formalny — wychowanie człowieka pełnowartościowego, obywatela rozumnego, pragnącego czynnie współpracować nad budową potęgi Państwa, dbającego o wysoki poziom umysłowy i etyczny swój i swych współobywateli, ten cel powinien stanowić ambicję zwłaszcza nauczycieli jednoklasówek, wychowujących ciągle jeszcze znaczną liczbę obywateli Państwa Polskiego

O ile jednak trudniej ten cel osiągnąć jeśli zamiast 185 g. tyg. jakiemi rozporządza szkoła 7-io klasowa, ma się do dyspozycji tylko 100 g. tyg. w jednoklasówce. A przytem zawsze jednocześnie ma się do czynienia z dwoma lub 3-ma poziomami wieku i rozwoju. Problem istotnie bardzo trudny, wymagający przemyślenia b. gruntownego, nie pozwalający na żaden krok nieobmyślany, na stracenie ani jednej chwili.

Rzeczą nie podlegającą dyskusji jest olbrzymi wpływ osobistego kontaktu nauczyciela z dziećmi. Nauka zdobyta drogą samokształcenia działa przedewszystkiem i prawie wyłącznie na rozum, na intellekt uczącego się, nauka, podana przez nauczyciela, oddziaływa ponadto na wyobraźnię, porusza uczucia, pobudza wolę. W szkole niżej zorganizowanej dzieci, krócej przebywając w szkole, mniej mają kontaktu z nauczycielami. Nawet w czasie zajęć szkolnych tylko część godzin poświęca nauczyciel na bezpośredni kontakt z danym oddziałem, w drugiej części oddając się innemu oddziałowi, jednocześnie zatrudnionemu.

W czasie kiedy nauczyciel pracuje z jednym oddziałem, drugi, przebywający jednocześnie w tej samej izbie, musi pracować sam. Są to t. zw. „Ciche zajęcia" przy oddziałach połączonych. Kwestją zatem niezmiernej wagi jest, aby na te „Ciche zajęcia" dobrać pracę, będącą uzupełnieniem pracy głośnej, wykorzystującą to nastawienie psychiczne, jakie wytworzyło bezpośrednie zajęcie z nauczycielem, albo też zbierającą materjał przygotowawczy do pracy wspólnej.

W myśl powyższego podzieliłabym „Ciche zajęcia" na: takie 1) które stanowią zastosowanie, wyćwiczenie pewnej wiadomości, nabytej na uprzednich lekcjach, 2) które przygotowują materjał do nowej lekcji. Podobnie jak lekcja głośna z nauczycielem stanowią „Chiche zajęcia" pewną jednostkę metodyczną, muszą więc też mieć pewien określony tok. Muszą być poprzedzone nawiązaniem, złożonem bodaj z kilku słów, wyjaśniających dzieciom czego się od nich wymaga, przyczem należy sprawdzić przez odpytanie jednego choćby dziecka, czy zagadnienie przed niem postawione zostało zrozumiane. Praca wykonana przez dzieci na „Cichych zajęciach" musi bezwzględnie być opracowana na lekcji głośnej, aby dzieci widziały celowość swej pracy i odpowiednio przykładały się do jej wykonania. Wreszcie podczas „Cichych zajęć" jednego oddziału, nauczyciel, pracując głośno z drugim, powinien znaleźć możność zwrócenia uwagi na pracę tamtych, aby ich nie pozbawiać zupełnie kontaktu ze sobą.

Czas trwania „Cichych zajęć" nie jest ściśle programem ministerjalnym ograniczony. Nauczyciel może w ciągu jednej godziny lekcyjnej pracować po $1/2$ godziny najpierw z jednym, potem z drugim oddziałem. Oddział w danej chwili z nauczycielem nie zajęty może pracować cicho. Może jednak „Ciche zajęcie" trwać i całą godzinę, byle wiązało się z ca-

łością pracy ucznia w danym dniu, czy tygodniu i byle było na głośnych zajęciach odpowiednio wykorzystane.

Najtrudniej jest dobrać „Ciche zajęcia” dla I-go oddziału na pierwsze miesiące jego pobytu w szkole, zanim jeszcze dzieci zaczną zgłębiać tajemnice elementarza. Ale i tu może sobie nauczyciel poradzić, dobierając zajęcia, kształcące zmysły i uwagę dziecka, oraz odpowiadające jego natuturalnym zainteresowaniom. Wiemy wszyscy, jak wielką radość sprawia dzieciom rysowanie wogóle, dzieciom w wieku 5 — 7 lat rysowanie kolorowemi ołówkami. Obok radości, zdobywają jednak przez rysowanie opanowanie mięśni ręki, zwłaszcza palców, zręczność w kreśleniu pewnych kształtów, wreszcie ćwiczą powoli swój zmysł estetyczny w dobieraniu barw. Każdy nauczyciel zauważył napewno, jak chętnie dziecko do lat 7-iu wybiera barwy zasadnicze, gorące, nasycone, jak potem w 8, 9-tym roku barwy te ustępują opalowym, chłodnym barwom pochodnym. Rysunek zatem, czy to jako ilustracja uprzedniej pogadanki, czy z przypomnienia znanych przedmiotów i kształtów, czy wreszcie ilustrowanie pewnych zdarzeń np. „jak tato sieje”, „jak ty pracujesz w ogródku” zajmie twórczo dzieci, nauczy je wypowiadać się, wzbogaci ich krąg myślowy.

2-gim tematem zajęć cichych dla I-go oddziału będzie dobieranie kompleksów celem utrwalenia pojęć jak „para” i brak pary, równy, większy, mniejszy. Pomoce do tej pracy są mało skomplikowane, wystarczy rozdać dzieciom koperty zawierające po kilka jabłek i gruszek, wyciętych z zielonego i żółtego kolorowego papieru, dzieci układają pary złożone z gruszki i jabłka: pod rzędem gruszek układają odpowiedni rząd jabłek, zainteresowane, czy ich wystarczy lub czy pozostanie nadto. Paski papieru różnej długości i szerokości dostarczą materjału do utrwalenia pojęć dłuższy, wyższy, niższy, szerszy, węższy. Rozdawszy dzieciom po kilka wyżej wspomnianych gruszek, można polecić rozmieścić je w 2-ch szeregach i odrysować w zeszycie wybraną kombinację. Z chwilą rozpoczęcia nauki czytania wzrasta zakres prac cichych dzieci I oddziału. Przybywa pisanie poznanych słów, czy liter, układanie pierwszych z alfabetu ruchomego, układanie nowych wyrazów z liter już poznanych. W tym ostatnim wypadku nauczyciel w czasie głośnych zajęć naprowadzi dzieci, jakie nowe słowa mogą zbudować ze znanych im liter, zanalizuje te słowa przez wybrzmiewanie poszczególnych głosek i wtedy dopiero zostawi swobodę dzieciom. Z czasem przybywa układanie króciutkich zdań, w których nieraz słowo o nieznanej pisowni dziecko zastępuje rysunkiem, ciche odczytywanie słów i krótkich zdań, wywieszonych przez nauczyciela na ścianach klasy i wpisywanie ich do zeszytu. Odwzorowywanie figur liczbowych, rozwiązywanie b. systematycznie ułożonych przykładów arytmetycznych, rysowanie kwadratów i prostokątów o różnej długości boków i t. p. dopełni tematów „cichych zajęć” I-go oddziału. 2-ga klasa dostarcza nauczycielowi więcej materjału do „cichych zajęć”. Rozpatrzmy się w materjale klasy 2-iej. W zakresie czytania ma nauczyciel osiągnąć, aby uczniowie czytali wyraźnie, poprawnie i płynnie, z zachowaniem znaków i zrozumieniem treści, aby treść tę przy pomocy pytań nauczyciela umieli odtworzyć. I tu nasuwa się odrazu cały szereg tematów dla cichych zajęć. Tematem lekcji głośnej była czytanka stataryczna. Uczniowie przy pomocy nauczyciela wybrali wyrazy niezrozumiałe, nauczyciel wypisał je na tablicy i obok podał ich znaczenie. Na cichych zajęciach dzieci wpisują do słowniczków te wyrazy

i ich tłómaczenie, a jako dowód zrozumienia układają zdanie obejmujące nowopoznane wyrazy. Na następnej lekcji głośnej ta sama czytanka jest opracowana kursorycznie, a treść jej zebrana pytaniami. Na zajęcie ciche nauczyciel może wypisać dzieciom na tablicy pytania i polecić piśmiennie na nie odpowiedzieć. Pytań początkowo będzie jedno, dwa, stopniowo pytań będzie przybywać, obok związanych ściśle z treścią czytanki, może być jedno, wymagające swobodniejszego wypowiedzenia się dziecka np. na temat czytanki z Falskiego — Ala szyje, można zapytać się: „Co musisz sobie przygotować, aby się zabrać do szycia?" Innym razem, po ukończeniu czytania, można zapytać się dzieci, ileby trzeba narysować obrazków, aby przedstawić treść danej historyjki i jak je należałoby podpisać. Na cichych zajęciach dzieci rysują obrazki i podpisują je, wprawiając się tem samem w układaniu planu.

Nawiązując do treści czytanki, nauczyciel może dzieciom polecić opowiedzieć coś z własnych przeżyć np. jak się bawię na łące, co robiły wczoraj po powrocie ze szkoły, co widziały w mieście na targu i t. p. Można im polecić opisać ich kota, lub psa, ich książkę do czytania, ich izbę itp. Zarówno w czytance Galle i Radwanowej, jak w książeczce Pfau i Rossowskiego, są liczne historyjki w obrazkach. Można dzieciom polecić przyjrzeć się danym obrazkom i ułożyć sobie w myśli historyjkę. Na następnej potem lekcji głośnej dzieci wypowiadają się na temat swych spostrzeżeń, jedno uzupełnia drugie, wreszcie przy pomocy nauczyciela następuje konstrukcja całości i opowiedzenie jej wzorowe. W zakresie gramatyki na ciche zajęcia można przeznaczyć układanie zdań na podstawie obrazków: wypisywanie zdań z czytanki i odszukiwanie w nich podmiotu i orzeczenia przez ich podkreślanie. Zamiana zdań oznajmujących czytanki na pytające i wykrzyknikowe z zastosowaniem właściwych znaków, wybieranie z czytanki nazw przedmiotów, osób lub zwierząt, słów odpowiadających na pytanie jaki, jaka, jakie — oto nowa wiązanka tematów „cichych zajęć". Bardzo kształcące będzie zadanie, polegające na tem, że nauczyciel podaje dzieciom kilka rzeczowników i poleca do każdego dodać możliwie największą ilość odpowiednich przymiotników. Ćwiczenie to bogaci zasób słowny dziecka, wytwarza szereg nowych skojarzeń, budzi zamiłowanie do badań zasobów językowych, co stanowi pierwszy etap na drodze umiłowania języka ojczystego. O rozbudzeniu tego umiłowania nauczyciel musi stale myśleć, kładąc wielki nacisk na ćwiczenie słownikowe. Prócz powyższego, nauczyciel jako ćwiczenia na zajęcia ciche może dać szereg przymiotników, polecając dzieciom dopisać drugi szereg o znaczeniu przeciwnem np. długi—krótki, ubogi—bogaty, biedny—szczęśliwy i t. p. Jedne z podanych wyżej przykładów mogą stanowić zastosowanie do poprzedniej lekcji głośnej, inne przygotowanie do takiejże lekcji następnej. Razem ujęte, odpowiednio przez nauczyciela wykorzystane, uzupełnią wiadomości, podane na lekcjach głośnych, rozbudzą zamiłowanie do samokształcenia i nauczą zabierania się do pracy samodzielnej. W zakresie rachunków tematów dla zajęć cichych nie zabraknie. Tu mogą dzieci przerabiać odpowiednio systematycznie podane przykłady, rozwiązywać zadania i zagadnienia geometryczne.

Prowadzenie oddziału III. jest kamieniem probierczym nauczyciela jako wychowawcy i jako obywatela swego Państwa. Nie zapominajmy, że w tym oddziale kładziemy podwaliny wychowania obywatelskiego, roz-

budzamy w dzieciach umiłowanie własnej ziemi, własnego języka, własnej przeszłości, budzimy ich dumę narodową, mówiąc o pięknie i bogactwie naszej ojczyzny, budzimy kult dla bohaterów, uczymy dzieci orjentować się w życiu współczesnem. Praca dziecka w tym oddziele powinna być stopniowem wgłębianiem się jego w duszę narodu. Nauczyciel w tym oddziele winien specjalnie pieczołowicie przemyśleć każde posunięcie, dobrać czytanki, wierszyki, ćwiczenia słownikowe tak, aby godnie odpowiedzieć swemu zadaniu: urabiania duszy obywatela polskiego.

Prócz tematów podanych dla 2-go oddziału nauczyciel może zastosować w oddz. III-im inne, odpowiednie dla nowego materjału tego oddz. Może np. polecić dzieciom odmieniać jakiś rzeczownik, układając zdania, w którychby tenże występował w coraz to innym przypadku. Może podać dzieciom tekst, w którym przymiotnik umieszczony byłby zawsze w 1 przyp. rodzaju męskiego l. pojed. i polecić uzgodnić przymiotnik z rzeczownikiem, któremu towarzyszy.

Jako nawiązanie do lekcji o stopniowaniu przymiotników może nauczyciel polecić wypisać wszystkie przymiotniki z czytanki i zastanowić się nad różnicą między np. długi a dłuższy, wąski i węższy. Kiedy już dzieci opanują stopniowanie na lekcji głośnej, niech wypiszą szereg przymiotników z czytanki i ustalą, czy wszystkie dadzą się stopniować.

Dzieci mogą w czasie cichych zajęć rozwijać podane im przez nauczyciela zdania nierozwinięte. Bardzo dobrą wprawę w odmianie czasownika będzie zamiana w tekście czytanki osoby 3-ej na 1-ą, liczby pojedyńczej na mnogą, czasu teraźniejszego na przyszły itp.

Pamiętając wciąż o zadaniu wzbogaceniu słownika dziecka, nauczyciel może dawać na ciche zajęcia takie tematy jak:

Wypisz wszystkie nazwy oznaczające mieszkanie ludzi. Co można zrobić z mąki. Czem ludzie nakrywają głowy Co możemy określić przymiotnikiem złote. Przykładów możemy gromadzić bez końca

Zatrzymałam się umyślnie dłużej nad językiem polskim dla jego pierwszorzędnej wagi zarówno kształcącej jak wychowawczej. Nie trudno jednak wykazać, że i inne przedmioty dostarczają tematów dla zajęć cichych, a więc z przyrody rysowanie poprzednio omówionych roślin i ich części. Zapisywanie spostrzeżeń z otoczenia i z hodowli w dzienniczkach. Obserwacja żywych okazów, odrysowywanie i gromadzenie spostrzeżeń do późniejszej lekcji, odpowiedzi na pytania, będące streszczeniem uprzedniej lekcji. Układanie spisów np. zw. leśnych według ich wielkości wzrastającej, czy malejącej.

Z geografji: rysowanie linji dowolnej długości na oko i sprawdzenie dokładności oceny miarką, rysowanie poprzednio omówionych planów, lepienie z piasku uprzednio poznanych kształtów, odpowiedzi na pytanie będące streszczeniem lekcji.

Im wyższe oddziały tem więcej tematów dla „cichych zajęć“, boć wzrasta zakres przerobionego materjału.

Przyglądając się temu bogactwu niewyczerpanemu tematów, zrozumieć wprost nie można, czemu „ciche zajęcia” są bolączką naszej szkoły niżej zorganizowanej, stratą czasu dziecka, podkopaniem zaufania do szkoły u rodziców.

Przyczyny tego zjawiska są różne: I-o silna wiara nauczyciela w potęgę jego osobistego wpływu na dziecko, nadmierna sumienność, która mu

każe cały materjał danego oddziału przerobić z dzieckiem bezpośrednio, 2-o brak odpowiedniego przygotowania metodycznego w seminarjum, które w swych pouczeniach metodycznych operuje wskazaniami dla pełnej szkoły siedmioklasowej, 3-o brak zrozumienia natury dziecka, niedocenianie wrodzonego dzieciom instynktu badawczego, jego chęci wysunięcia się i wrodzonej aktywności.

Doceniając najzupełniej wpływ bezpośredni nauczyciela na dziecko, co już uprzednio zaznaczyłam, podkreślić muszę, że „ciche zajęcie" gruntownie przezeń przemyślane i z dziećmi przygotowane nie przestaje być jego z uczniami pracą, podczas kiedy w dzisiejszych warunkach dorywczo wybrane przepisywanie, niepozostające w żadnym stosunku z całodzienną pracą, jest tylko bezcelowem marnowaniem tego wpływu, czasu dziecka i papieru.

„Ciche zajęcia" nie były dotychczas przedmiotem rozważań metodycznych, sądzę jednak, że sprawa ta powinna ulec zmianie. Powinni się nią zająć nauczyciele i wypracować szereg przykładów wykorzystań celowych tych godzin.

Artykuł mój ma na celu rozbudzić zainteresowanie tą sprawą w najbliższym roku szkolnym

---

Ostatnie wydawnictwa Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie.

Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie przygotowało za rok bieżący dwa wydawnictwa, które otrzymają wszyscy członkowie, są to: *Pamiętnik Lubelski*, tom I za lata 1927—1930, oraz *Elementarz dla szkół parafjalnych narodowych z roku 1785.*

Na treść „Pamiętnika Lubelskiego" składają się prace następujące: 1. Leon Białkowski—Ze Wschodu i Zachodu. 2. Jan Riabinin—Fragmenty z dziejów cenzury lubelskiej (1831—1864). 3. Aleksander Kossowski — Arjanie polscy w Lublinie a sprawa Jana Kokota, mieszczanina lubelskiego. 4. Zofja Froehlichowa—Z dziejów organizacji władz miejskich m. Lublina do końca XVII wieku. 5. Stefan Wojciechowski—Zaginione osady w Lubelskiem. 6. Kazimierz Sochaniewicz—Cech rzeźnicko-piekarski w Janowie Lubelskim w XVIII wieku. 7. Helena Maliszewska—Ksiądz Stanisław Brzóska. 8. Henryk Życiński—Charakterystyka poezji K. Brodzińskiego. 9. Wiktor Hahn—Ibsen w Polsce. 10. Stanisław Dąbrowski — Teatr w Lublinie i Teatry w Lubelskiem, 1860—1880. 11. Juljan Krzyżanowski—Nieco o „Szachach" Jana Kochanowskiego. 12. Mieczysław St. Popławski — Wiersze Horacego do przyjaciół. 13. Ignacy Czuma—Dzisiejsza filozofja sowieckiego prawa a romantyzm prawniczy. 14. Ludwik Kamykowski—Ze studjów nad Janem Śniadeckim. Całość obejmie około 580 str. druku.

„Elementarz" z roku 1785 jest pierwszym polskim elementarzem, wydanym przez Komisję Edukacji Narodowej; w wydaniu Towarzystwa jest fotograficzną odbitką wydania z roku 1785 i zastąpi w zupełności oryginalne wydanie tego cennego zabytku rozwoju naszego szkolnictwa.

Oba te wydawnictwa znajdują się na składzie w księgarni Gebethnera i Wolfa w Lublinie. Cena „Pamiętnika Lubelskiego” wynosi 37 zł. 50 gr., cena zaś „Elementarza z r. 1785” zł. 6. Nowo zapisujący się członkowie mogą otrzymać oba wydawnictwa po opłaceniu składki członkowskiej za cały rok 1930. Zgłoszenia nowych członków można dokonać zapomocą zwykłej karty pocztowei, skierowanej pod adresem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie, Bernardyńska 14, wpłacając równocześnie na rachunek Towarzystwa konto P. K. O. Nr. 64559, zł. 12, jako składkę za rok 1930.

Komunikaty Floty Narodowej.

Polacy z obczyzny na budowę polskiej floty morskiej.

Propaganda idei budowy silnej polskiej floty morskiej, jaką Komitet Floty Narodowej w roku ubiegłym zapoczątkował wśród obywateli polskich po za granicami Kraju, zaczyna dawać już konkretne rezultaty.

Do chwili obecnej za pośrednictwem Ambasad i Konsulatów Polskich za granicą wpłynęły do Centrali Komitetu następujące kwoty:

1.	Za pośrednictwem Konsulatu R. P. w Detroit	zł.	1213	gr. 35
2.	„ „ w Wiedniu	zł.	85	gr. 60
3.	„ Poselstwa w Konstantynopolu . . .	zł.	136	gr. —
4.	„ p. Lampert w Strasburgu	zł.	5	gr. 14
5.	„ Poselstwa w Angorze	zł.	240	gr. —
6.	„ „ „	zł.	340	gr. —
7.	„ Konsulatu w Lille	zł.	245	gr. —
8.	Niezależny „Kurjer Polski“ w Buenos-Aires	zł.	370	gr. —

Jak z tego widzimy, ofiarność ze strony obywateli Polski po za granicami Kraju na apel Komitetu Floty Narodowej zaczyna się rozwijać pomyślnie, a zrozumienie dla tej wielkiej sprawy, jaką jest posiadanie przez nasze Państwo silnej floty morskiej jest duże, rokujące na przyszłość poważne wyniki. Komitet Floty Narodowej, podając powyższe do wiadomości, zwraca się z apelem do najszerszych sfer społeczeństwa w kierunku żywszej niż dotychczas ofiarności na rzecz budowy polskiej floty morskiej, warunkującej potęgę Państwa i bogactwo obywateli. Krok pierwszy już jest uczyniony. W drugiej połowie czerwca zostanie oddany Państwu przez K. F. N. dla Szkoły Marynarki Handlowej pierwszy okręt morski „Dar Pomorza“, zakupiony za ofiarne grosze obywateli Pomorza przy wybitnej kredytowej pomocy Centrali K. F. N. W przekonaniu, że ofiary i składki zużytkowują się zgodnie z wielkim celem, Komitet Floty Narodowej oczekuje w roku bieżącym większych niż w roku ubiegłym rezultatów zbiórki, co wyłącznie zależy od Was, Obywatele! Polska musi mieć silną flotę morską! Wspólna praca nasza w tym kierunku obliczona jest na szereg lat!

A więc wzmacniajcie i powiększajcie szeregi członków K. F. N.!

Konto P. K. O. Nr. 30.

Wkładka członkowska tylko 1 zł. rocznie!

Sekretarz Generalny K. F. N. *Gen. M. Zaruski.*

Nauczycielstwo Polskie a Komitet Floty Narodowej.

Zrzeszenie Nauczycieli Szkół Średnich w porozumieniu z Naucz. Szkół Powsz. okręgu Baranowickiego rzuciło myśl zbierania funduszów wśród Nauczycielstwa całej Polski na budowę okrętu morskiego p. nazwą: „Dar Nauczycieli“. W tym celu powstał już Tymczasowy Komitet budowy, który rozpoczął swą pracę od porozumienia się z poszczególnemi zgrupowaniami nauczycielskiemi, co do poparcia tej akcji oraz z Centralnym Komitetem Floty Narodowej w Warszawie w kierunku przyjęcia opieki nad całą akcją. Niezależnie od tego została przez Tymczasowy Komitet wydana do Nauczycielstwa Polski odezwa, nawołująca do poparcia tego szlachetnego zamierzenia (odezwa w załączeniu).

Podając powyższe do wiadomości społeczeństwa, Komitet Floty Narodowej pragnie podkreślić ten wysoce obywatelski odruch naszego Nauczycielstwa, które, aczkolwiek nie należy do grup zamożnych społeczeństwa, nie waha się jednak zaofiarować $^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ poborów na budowę okrętu swego imienia, aby w ten sposób przyczynić się do powiększenia naszego posiadania na morzu, warunkującego potęgę Państwa.

Niechże ta wzniosła inicjatywa posłuży za wzór do naśladowania całemu społeczeństwu naszemu, gdyż tylko przy wspólnym wysiłku wszystkich obywateli Polska będzie mogła posiadać taką flotę, jaka jest potrzebna dla Jej potęgi i mocarstwowego rozwoju.

Nauczycielstwu Polskiemu cześć!!

Sekretarz Generalny K. F. N. *Gen. M. Zaruski.*

KOLEŻANKI I KOLEDZY!

Niedawno święciliśmy rocznicę 10-lecia odzyskania przez Państwo Polskie dostępu do morza.

Wszelkie obchody przemijają bez echa, o ile im nie towarzyszy czyn. Nauczyciele-wychowawcy przyszłych pokoleń są w pierwszej linji powołani do dawania młodzieży przykładu. W myśl tego Zrzeszenie Nauczycieli Szkół Średnich w Baranowiczach, jednoczące nauczycieli Gimnazjum Państwowego im. T. Rejtana i prywatnego p. Szulickiej, rzuciło myśl zakupna przez Nauczycielstwo jednostki morskiej na rzecz polskiej floty.

Myśl tę podjęło Nauczycielstwo szkół powszechnych, zawodowych i średnich miasta Baranowicze i podaje ją dalej Nauczycielstwu wszystkich ziem polskich. Aby myśl nasza mogła być zrealizowana musimy zebrać odpowiednie fundusze. W tym celu proponujemy opodatkowanie się Nauczycielstwa polskiego. Nauczycielstwo miasta Baranowicze przeznacza na ten cel $^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ swoich miesięcznych poborow, które postanawia przelewać przez 1 rok na rzecz budowy jednostki morskiej „Nauczyciel Polski" (względnie „Dar Nauczycieli). Mamy nadzieję, że hasło nasze: budujmy flotę polską! znajdzie radosny oddźwięk w sercach wszystkich Nauczycieli i że żadna z naszych Koleżanek i Kolegów nie uchyli się od tego obywatelskiego obowiązku. Do czasu zorganizowania się odpowiedniej instytucji, któraby zjednoczyła nasze usiłowania (ew. wejście w kontakt z Komitetem Floty Narodowej), Tymczasowy Komitet Budowy Jednostki Morskiej w Baranowiczach (adres: Gimn. Państ. im. T. Rejtana w Baranowiczach, na ręce sekretarza) prosi wszystkie Koleżanki i Kolegów, by zechcieli na jego ręce przysłać odpowiedź na załączonych deklaracjach, jakoteż zwracać się do powyższego Komitetu we wszelkich sprawach tyczących się realizowania przedłożonego planu.

Baranowicze: data stempla pocztowego.

Podpisano: *K. Pieniążkiewicz*, dyr. G. P., Przew. Kom., *St. Pozniak*, naucz. Sekr. Kom., czł. Kom.: *Wójtowicz*, insp. szk. pow. Baranowicz, *Baranowski*, dyr. pryw. gimn. p. Szulickiej, *Sternin*, dyr. pryw. gimn. p. Epstejna, *Biernacki*, dyr. Szk. Techn., *Zabłocki*, dyr. Szk. Handl. P. M. S., *Girul*, prezes miejsc. Koła Z. Z. N. S. P., *Rejmont*, prezes powiat. Koła Z. Z. N. S. P., *Horst*, dyr. szk. powsz. im. Konopnickiej, *Łanowy*, dyr. szk. powsz. im. Mickiewicza, *Melcer*, dyr. żyd. szk. powsz. Nr. 5, *Wierzykowski*, dyr. szk. powsz. im. Kościuszki, *Beresniewicz*, *Gachowska*, *Nachwatiuk* (nauczyciele szk. powsz.), *Borowiczowa*, *Brzeski*, *dr. Melmerstejn*, *Nagurska*, *Wojtun* (nauczyciele gimn.).

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedyńczy 60 gr.

Konto P.K.O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Szkolne.

DRUKARNIA PAŃSTWOWA LUBLIN.